

PRO BONO

marec /2026

1. PODROBNEJŠIE PRAVIDLÁ PRE ZÍSKANIE A PRIDEĽOVANIE BYTOV SO ŠTÁTNOU PODPOROU

Pravidlá pre získanie a pridelovanie bytov so štátnou podporou upravujú nielen zákony, ale aj podzákonné právne predpisy, akým je nariadenie Vlády SR č. 327/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so štátnou podporou nájomného bývania. Nariadenie definuje kritériá pre nájomcov, výpočet maximálneho nájomného a nadväzuje na zákon č. 222/2022 Z. z. o štátnej podpore nájomného bývania. Nariadenie upravuje kľúčové aspekty, ktorými sú kritériá pre nájomcov, proces pridelovania bytov uchádzačom, nájomné. Predmetné nariadenie Vlády SR bolo novelizované a o zmenách, ako aj jeho kľúčových bodoch, sa dočítate v našom článku.

2. UDRŽIAVANIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PLOCHY, AKTÍVNY POL'NOHOSPODÁR A KONDICIONALITA PÔDY

Požiadavky na udržiavanie plôch, aktívneho poľnohospodára a kondicionalitu na Slovensku upravuje nariadenie vlády č. 435/2022 Z. z. v platnom znení. Tieto požiadavky zahŕňajú povinné postupy pre dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav, ochranu vody, pôdy a biodiverzity. Hlavnými oblasťami a požiadavkami upravenými nariadením je postavenie takzvaného aktívneho poľnohospodára, ktorý musí poľnohospodársky obhospodarovať pôdu a udržiavať plochy, trvalé trávne porasty a ornú pôdu tak, aby nedochádzalo k degradácii. Nariadenie stanovuje takzvanú

kondicionalitu, teda dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav. Náš príspevok Vám prináša vysvetlenie právnej úpravy tohto nedávno novelizovaného nariadenia.

3. VYHLÁŠKA MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA O KRITÉRIÁCH TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI

Aktuálne účinnou vyhláškou pokiaľ ide o trvalú udržateľnosť je od 01. marca 2026 Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 31/2026 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti. Kľúčové aspekty novej vyhlášky sú jej rozsah, teda stanovenie kritérií pre udržateľnosť a úspory emisií skleníkových plynov, ďalej zemepisný pôvod, čo znamená, že kritériá sa uplatňujú bez ohľadu na to, odkiaľ biopalivá a biomasa pochádzajú. Prírodným cieľom vyhlášky je zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok a zohľadnenie zmien v európskej legislatíve. Podrobnosti v našom článku.

4. NOVINKY Z OBLASTI INSOLVENČNÉHO PRÁVA NA ÚNIOVEJ ÚROVNI

Európska únia prijala dňa 30. marca 2026 smernicu (EÚ) č. 2026/799, ktorou sa harmonizujú určité aspekty insolvenčného práva. Cieľom tejto úpravy je zefektívniť cezhraničné konkurzné konania, zvýšiť vymožiteľnosť pohľadávok a posilniť právnu istotu na vnútornom trhu EÚ. Kľúčové aspekty a ciele smernice sú harmonizácia, teda zosúladenie insolvenčných pravidiel členských štátov, aby sa zefektívnili postupy v podnikoch v potiažiacich, ďalej ide o posilnenie súdnej spolupráce v občianskych veciach, smernica zahŕňa ustanovenia o solventnosti, pohľadávkach, dlhoch a riešení situácií podnikov v kríze. Smernica pre Európsky hospodársky priestor prináša jednotnejší rámec pre správu insolvencií. Mimoriadne dôležitou novinkou, ktorú smernica prináša, je právna úprava takzvaných pre-pack konaní, ktoré znamenajú predpripravený predaj podniku v konkurze s cieľom zachovať jeho hodnotu. Podstatné novinky Vám predstavíme v našom článku.

5. NOVELA ZÁKONA O POVINNOM ZMLUVNOM POISTENÍ

Novela zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zefektívňuje kontrolný a sankčný systém povinného zmluvného poistenia a zavádza opatrenia na zníženie počtu vozidiel bez povinného zmluvného poistenia v cestnej premávke. Novela zákona má zjednodušiť systém ukladania a vymáhania pokút v rámci povinného zmluvného poistenia v rozkaznom konaní, ktoré nahradí ukladanie pokút v správnom konaní. V tejto súvislosti sa zavádza pravidelné upozornenie držiteľov nepoistených vozidiel o nezaplatenom povinnom zmluvnom poistení, kontrola poistenia vozidla v rámci technickej kontroly, zavádzajú sa lehoty na zaplatenie povinného zmluvného poistenia a sadzby pokút za nezaplatenie povinného zmluvného poistenia a upravuje sa proces vyradenia vozidla z evidencie vozidiel ako posledný krok sankčného mechanizmu vo vzťahu k držiteľom nepoistených vozidiel. Má sa tiež zabezpečiť vyčistenie databázy evidencie vozidiel jednorazovým trvalým vyradením všetkých dlhodobo (viac ako 24 mesiacov) nepoistených vozidiel.

6. NOVÝ ZÁKON O ROVNAKOM ODMEŇOVANÍ MUŽOV A ŽIEN ZA ROVNAKÚ PRÁCU ALEBO ZA PRÁCU ROVNAKEJ HODNOTY

Nový zákon o rovnakom odmeňovaní mužov a žien je transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty. Súčasná právna úprava v oblasti rovnakého zaobchádzania je obsiahnutá v antidiskriminačnom zákone a Zákonníku práce, a zakazuje diskrimináciu v odmeňovaní z dôvodu pohlavia, avšak podľa zákonodarcu neobsahuje dostatočné nástroje na efektívne presadzovanie tohto práva v praxi. Nový zákon priznáva zamestnanom a zamestnávateľom nové práva a ukladá aj nové povinnosti. O podrobnostiach sa samozrejme dočítate v našom článku.

PODROBNEJŠIE PRAVIDLÁ PRE ZÍSKANIE A PRIDEĽOVANIE BYTOV SO ŠTÁTNOU PODPOROU

1. ABSTRAKT

Pravidlá pre získanie a pridelovanie bytov so štátnou podporou upravujú nielen zákony, ale aj podzákonné právne predpisy, akým je nariadenie Vlády SR č. 327/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so štátnou podporou nájomného bývania (ďalej len „nariadenie“). Nariadenie definuje kritériá pre nájomcov, výpočet maximálneho nájomného a nadväzuje na zákon č. 222/2022 Z. z. o štátnej podpore nájomného bývania. Nariadenie upravuje kľúčové aspekty, ktorými sú kritériá pre nájomcov, proces pridelovania bytov uchádzačom, nájomné. Predmetné nariadenie Vlády SR bolo novelizované a o zmenách, ako aj jeho kľúčových bodoch, sa dočítate v našom článku.

O zákone č. 222/2022 Z. z. o štátnej podpore nájomného bývania sme Vás oboznámili v našom bulletinu niekoľkokrát. Naposledy pri novele z roku 2025: <https://www.ulclegal.com/buletin/novela-zakona-o-statnej-podpore-najomneho-byvania-3/>

Novelizované nariadenie Vlády SR, ktorému sa venujeme v nasledovnom príspevku, nadobudlo účinnosť dňa 01. apríla 2026. Povedzme si však o samotnom nariadení viac.

2. PREDMET ÚPRAVY

Nariadenie vlády totiž upravuje **niektoré aspekty** štátom podporovaného bývania **podrobnejšie ako zákon, a sú to (i) ďalšie kritériá**, ktoré musí spĺňať záujemca, na získanie postavenia nájomcu, **(ii) pravidlá pridelovania** nájomných bytov záujemcom **a (iii) pravidlá výpočtu** a aplikácie maximálnej výšky nájomného.

3. ĎALŠIE KRITÉRIÁ

Ďalšie kritériá, ktoré musí spĺňať záujemca, na získanie postavenia nájomcu sú tieto:

(i) minimálny príjem záujemcu musí byť vyšší ako maximálna výška nájomného za nájomný byt, ktorého nájomcom sa záujemca má stať, bez úhrad za energie a služby obvykle dodávané nájomcom v súvislosti s užívaním nájomných bytov v bytovom dome (ďalej len „plnenia poskytované s užívaním nájomného bytu“) a bez nákladov na prevádzku, údržbu a opravy bytového domu a

(b) maximálny príjem domácnosti záujemcu musí byť rovný alebo nižší ako osemnásobok životného minima domácnosti záujemcu.

Ako vypočítame uvedené minimá a maximá?

3.1 Minimálny príjem záujemcu

Minimálny príjem záujemcu sa určí ako **rozdiel medzi priemerným čistým mesačným príjmom domácnosti záujemcu a životným minimom domácnosti záujemcu**, kde

→ **priemerný čistý mesačný príjem domácnosti záujemcu je súčet priemerných čistých mesačných príjmov všetkých osôb, ktoré budú so záujemcom tvoriť spoločnú domácnosť** v nájomnom byte v rámci štátom podporovaného nájomného bývania, **ktorý sa vypočíta z (i) príjmu zo závislej činnosti po odpočítaní odvodov, (ii) príjmu z podnikania vyčísleného ako rozdiel medzi sumou čiastkového základu dane z tohto príjmu a sumou dane z príjmov fyzických osôb z tohto príjmu, (iii) príjmu z inej samostatnej zárobkovej činnosti vyčísleného ako rozdiel medzi sumou čiastkového základu dane z tohto príjmu a sumou dane z príjmov fyzických osôb z tohto príjmu alebo ako rozdiel medzi sumou tohto príjmu a sumou dane vyberanej z tohto príjmu zrážkou, (iv) príjmu z prenájmu vyčísleného ako rozdiel medzi sumou čiastkového základu dane z tohto príjmu a sumou dane z príjmov fyzických osôb z tohto príjmu, (v) príjmu z použitia diela a umeleckého výkonu fyzických osôb vyčíslený ako rozdiel medzi sumou čiastkového základu z tohto príjmu a sumy dane z príjmov fyzických**

osôb z tohto príjmu alebo ako rozdiel sumy tohto príjmu a sumy dane vyberanej z tohto príjmu zrážkou **a zo (vi)** sumy daňového zvýhodnenia na vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti, a to všetko za posledné zdaňovacie obdobie; **za príjmy posudzované pre účely priemerného čistého mesačného príjmu domácnosti záujemcu sa zaraďujú tiež (vii)** podiely na zisku (dividenda) vyplácané zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, **(viii)** dávky nemocenského poistenia, **(ix)** dávky úrazového poistenia, **(x)** dávky dôchodkového poistenia, **(xi)** výsluhový príspevok, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok, vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok, sirotský výsluhový dôchodok, **(xii)** dávky v nezamestnanosti, **(xiii)** dávky garančného poistenia, **(xiv)** starobný dôchodok a predčasný starobný dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia okrem dôchodku vyplácaného formou Programového výberu, **(xv)** osobitný príspevok baníkom a kompenzačný príspevok baníkom, **(xvi)** peňažný príspevok na opatrovanie, **(xvii)** príjem prijatý v rámci vyživovacej povinnosti detí, **(xviii)** rodičovský príspevok, **(xix)** prídavok na dieťa, **(xx)** doktorandské štipendium, **(xxi)** osobitný príspevok a znížený osobitný príspevok, a to všetko za kalendárny rok predchádzajúci dňu určenému Agentúrou štátom podporovaného nájomného bývania (ďalej len „agentúra“) na svojom webovom sídle, a to ako podiel týchto príjmov a čísla 12.

➔ **a životné minimum domácnosti záujemcu je súčet súm životného minima členov domácnosti** za kalendárny mesiac predchádzajúci dňu určenému agentúrou na svojom webovom sídle.

Kritérium minimálneho príjmu záujemcu sa neuplatní na záujemcov z preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora a záujemcov z preferovanej kategórie zamestnancov iných zamestnávateľov, ktoré vysvetľujeme nižšie v bode 4.

3.2 Maximálny príjem

Maximálny príjem domácnosti záujemcu musí byť rovný alebo nižší ako osemnásobok životného minima domácnosti záujemcu vypočítaného ako súčet súm životného minima členov domácnosti za kalendárny mesiac predchádzajúci dňu určenému agentúrou na svojom webovom sídle.

Všetky príjmy, ktoré sme uviedli v bode 3.1 sa zaraďujú medzi takzvané posudzované príjmy na účely splnenia kritérií záujemcom na získanie postavenia nájomcu štátom podporovaného nájomného bývania.

Kritérium maximálneho príjmu domácnosti záujemcu sa neuplatní na záujemcov z preferovanej kategórie znevýhodnených občanov, ktoré vysvetľujeme nižšie v bode 4.

4. PRAVIDLÁ PRIDEĽOVANIA NÁJOMNÝCH BYTOV ZÁUJEMCOM

Podľa nariadenia Vlády SR je prenajímateľ povinný uzatvárať nájomné zmluvy len so záujemcami, ktorí splnili kritériá ustanovené v zákone a nariadení vlády pre postavenie nájomcu **a zachovávať túto štruktúru nájomcov v rámci agentúrou schváleného projektu nájomného bývania**, teda:

- (i) fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- (ii) fyzické osoby, ktorým skončilo poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe rozhodnutia súdu,
- (iii) fyzické osoby, ktorým skončilo poskytovanie sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou,
- (iv) fyzické osoby, ktorým zanikla pestúnska starostlivosť, náhradná osobná starostlivosť alebo osobná starostlivosť poručníka,
- (v) fyzické osoby najviac vo veku 26 rokov, ktoré ukončili príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako 2 rokmi,

- (vi) osamelí rodičia, ktorí sú slobodní, ovdovení alebo rozvedení a žijú v spoločnej domácnosti len s nezaopatreným dieťaťom alebo osamelé fyzické osoby, ktorým bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, ak sa osobne starajú o nezaopatrené dieťa,
- (vii) rodiny s troma alebo viacerými nezaopatrenými deťmi, ktoré žijú s rodičmi v spoločnej domácnosti
- (viii) alebo fyzické osoby, ktoré dovърšili vek aspoň 60 rokov,

a to všetko v rozsahu aspoň 10 % nájomných bytov v agentúrou schválenom projekte nájomného bývania (ďalej len „preferovaná kategória znevýhodnených občanov“).

Nariadenie upravuje tiež kategórie záujemcov, a to **zamestnancov verejného sektora, medzi ktorých nariadenie zaraďuje zamestnancov silových a bezpečnostných zložiek štátu, zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere k štátu, v služobnom pomere, pri výkone práce vo verejnom záujme.**

Nariadenie sa uplatňuje aj na fyzické osoby, ktoré sú zamestnancami iných zamestnávateľov, ktorí nie sú zamestnávateľmi preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora a ktorí sú **zverejnení na webovom sídle agentúry na základe predchádzajúcej dohody s investičným partnerom a prenajímateľom** (ďalej len „preferovaná kategória zamestnancov iných zamestnávateľov“).

Ďalej môže ísť aj o **kategóriu iných záujemcov, ktorí spĺňajú kritériá pre postavenie nájomcu určené zákonom a nariadením vlády v zostávajúcom rozsahu nájomných bytov, ale v agentúrou schválenom projekte nájomného bývania.**

Zamestnanci z preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora a zamestnanci z preferovanej kategórie zamestnancov iných zamestnávateľov sú oprávnení uzatvoriť nájomné zmluvy v rozsahu do 80 % nájomných bytov v agentúrou schválenom projekte nájomného bývania **s prednostným právom preferovanej**

kategórie zamestnancov verejného sektora na najviac 49 % nájomných bytov v agentúrou schválenom projekte nájomného bývania; zamestnanci preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora sú oprávnení uzatvoriť nájomné zmluvy celkovo v rozsahu do 49 % nájomných bytov v agentúrou schválenom projekte nájomného bývania.

Záujemca uzatvára nájomnú zmluvu v rámci každej z kategórií **podľa poradia, v ktorom záujemca zaregistroval záväzný záujem o uzatvorenie nájomnej zmluvy v registri záujemcov o nájomné byty štátom podporovaného nájomného bývania** (ďalej len „register záujemcov“), pričom za **rozhodný moment registrácie záväzného záujmu záujemcu sa považuje časový moment úspešnej registrácie záväzného záujmu záujemcu v registri záujemcov**, ktorý je vyjadrený kalendárnym rokom, kalendárnym mesiacom, dňom kalendárneho mesiaca, hodinou, minútou a sekundou úspešnej registrácie záväzného záujmu záujemcu v registri záujemcov (ďalej len „poradie“).

Poradie **zaznamenáva a eviduje agentúra v registri záujemcov**. Postup pri registrácii záväzného záujmu záujemcu v registri záujemcov o uzatvorenie nájomnej zmluvy určuje agentúra na svojom webovom sídle.

Ak ide o uzatváranie nájomnej zmluvy so záujemcom, ktorý splnil kritériá ustanovené v zákone a nariadení pre postavenie nájomcu a **ktorý je súčasne zamestnancom z preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora alebo zamestnancom z preferovanej kategórie zamestnancov iných zamestnávateľov, nie je prenajímateľ povinný uzatvárať nájomnú zmluvu podľa poradia, ale výlučne podľa požiadaviek zamestnávateľa** zamestnanca z preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora alebo výlučne podľa požiadaviek zamestnávateľa zamestnanca z preferovanej kategórie zamestnancov iných zamestnávateľov. Záujemca **stráca poradie, ak je výlučným vlastníkom, väčšinovým vlastníkom alebo vlastníkom v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov rodinného domu alebo bytu** v okrese,

v ktorom sa nachádza nájomný byt, vo vzťahu ku ktorému záujemca zaregistroval záväzný záujem o uzatvorenie nájomnej zmluvy (ďalej len „dočasne znevýhodnený záujemca“).

V prípade miest Bratislava a Košice sa okresom Bratislava a Košice rozumie územie všetkých mestských častí, ktoré sú súčasťou miest Bratislava a Košice. Strata poradia znamená, že právo na uzatvorenie nájomnej zmluvy namiesto dočasne znevýhodneného záujemcu vzniká v poradí podľa registra záujemcov ďalšiemu nasledujúcemu záujemcovi, ktorý potvrdil záväzný záujem o uzatvorenie nájomnej zmluvy. Strata poradia pretrváva, pokiaľ sú v poradí podľa registra záujemcov za dočasne znevýhodneným záujemcom takí záujemcovia, ktorí nie sú dočasne znevýhodnenými záujemcami.

Ak záujemca nepotvrdí záväzný záujem o uzatvorenie nájomnej zmluvy spôsobom a v lehote určenej agentúrou, záujemca stráca poradie a zrušuje sa tým jeho záväzný záujem o uzatvorenie nájomnej zmluvy.

Agentúra môže na základe vysokého záujmu o trojizbové nájomné byty alebo štvorizbové nájomné byty v agentúrou schválenom projekte nájomného bývania **dočasne uplatňovať počas jedného roku, a to aj opakovane, znevýhodnenie stratou poradia u tých záujemcov, ktorých priemerný čistý mesačný príjem domácnosti záujemcu** vypočítaný podľa v úvode vysvetleného postupu **sa rovná alebo je vyšší ako šesťnásobok životného minima domácnosti** záujemcu vypočítaného podľa postupu, ktorý uvádzame vyššie v bode 3.1.

Ak nedôjde k uzatvoreniu dohody, na základe ktorej sa pre záujemcov z preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora a z preferovanej kategórie zamestnancov iných zamestnávateľov zarezervuje plná kapacita nájomných bytov, prenajímateľ je oprávnený uzatvoriť nájomné zmluvy na nezarezervované nájomné byty so záujemcami z preferovanej kategórie znevýhodnených občanov a s inými záujemcami, a to podľa poradia.

Ak zamestnávateľ záujemcov z preferovanej kategórie zamestnancov verejného sektora a zamestnávateľ záujemcov z preferovanej kategórie zamestnancov iných zamestnávateľov nie je schopný naplniť kapacity rozsahu využitia nájomných bytov, prenajímateľ je oprávnený uzatvoriť nájomné zmluvy na tieto nájomné byty v nevyužitom rozsahu so záujemcami z preferovanej kategórie znevýhodnených občanov a s inými záujemcami, a to podľa poradia.

Ak záujemcovia z preferovanej kategórie znevýhodnených občanov nepotvrdia záväzný záujem o uzatvorenie nájomnej zmluvy na nájomné byty v konkrétnom agentúrou schválenom projekte nájomného bývania v rozsahu prioritne určenom pre záujemcov z tejto preferovanej kategórie, spôsobom a v lehote určenej agentúrou, prenajímateľ je oprávnený uzatvoriť nájomné zmluvy na tieto nájomné byty s inými záujemcami, a to podľa poradia.

Agentúra v súvislosti s ukončením trvania nájomnej zmluvy k nájomnému bytu, alebo jej iným zánikom, počas prevádzky bytového domu vyzve záujemcov na potvrdenie záväzného záujmu o uzatvorenie nájomnej zmluvy na tento nájomný byt spôsobom a v lehote určenej agentúrou. Agentúra vyzve na potvrdenie záväzného záujmu záujemcov tak, aby bola zabezpečená štruktúra nájomcov.

Agentúra má na svojom webovom sídle zverejnený postup vytvorenia a zrušenia konta záujemcu, postup registrácie a potvrdenia záväzného záujmu v registri záujemcov a tiež postup určenia poradia, podmienky straty poradia a zrušenia záväzného záujmu zo strany záujemcu, agentúry alebo na základe inej právnej skutočnosti.

5. PRAVIDLÁ VÝPOČTU A APLIKÁCIE MAXIMÁLNEJ VÝŠKY NÁJOMNÉHO

Maximálna výška nájomného bez úhrad za plnenia poskytované s užívaním nájomného bytu a bez nákladov na prevádzku, údržbu a opravy bytového domu sa vypočítava na základe matematického vzorca.

Pre účely nášho bulletinu si vysvetlíme výpočet **maximálnej výšky nájomného pre jednotlivé samosprávne kraje Slovenskej republiky**.

Ide o podiel súčinu troch veličín a priemernej výmery príslušného nájomného bytu.

Vzorec pre výpočet tejto maximálnej výšky je nasledovný:

$$N = M \times P \times V / B$$

N je maximálna výška nájomného na m2 nájomného bytu pre jednotlivé samosprávne kraje Slovenskej republiky a typy nájomných bytov podľa izbovosti v eurách bez úhrad za plnenia poskytované s užívaním nájomného bytu a bez nákladov na prevádzku, údržbu a opravy bytového domu (ďalej len „maximálna výška nájomného na m2).

M je priemerná ročná nominálna mzda v jednotlivom kraji Slovenskej republiky zverejňovaná Štatistickým úradom Slovenskej

republiky na základe údajov za predchádzajúci kalendárny rok.

P je koeficient rovnajúci sa 0,35.

V je váha príslušného nájomného bytu, podľa izbovosti, pričom pre 1 izbový byt je váha 0,6; pre 2 izbový je váha 1; pre 3 izbový je váha 1,45 a pre 4 izbový je váha 1,7.

B je priemerná výmera príslušného nájomného bytu, pričom pre 1 izbový byt ide o 27 m2, pre 2 izbový byt ide o 48 m2, pre 3 izbový byt ide o 71,3 m2 a pre 4 izbový byt ide o 85 m2.

Podľa nariadenia existuje aj určitý korekčný mechanizmus maximálnej výšky nájomného, a to na základe rastu indexu priemernej nominálnej mzdy a rastu Indexu cien stavebných prác.

V prípade otázok týkajúcich sa štátom podporovaného nájomného bývania sme Vám samozrejme k dispozícii.

Publikované dňa 05.05.2026.

UDRŽIAVANIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PLOCHY, AKTÍVNY POĽNOHOSPODÁR A KONDICIONALITA PÔDY

1. ABSTRAKT

Požiadavky na udržiavanie plôch, aktívneho poľnohospodára a kondicionalitu na Slovensku upravuje nariadenie vlády č. 435/2022 Z. z. v platnom znení (ďalej len „nariadenie“). Tieto požiadavky zahŕňajú povinné postupy pre dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav, ochranu vody, pôdy a biodiverzity. Hlavnými oblasťami a požiadavkami upravenými nariadením je postavenie takzvaného aktívneho poľnohospodára, ktorý musí poľnohospodársky obhospodarovať pôdu a udržiavať plochy, trvalé trávne porasty a ornú pôdu tak, aby nedochádzalo k degradácii. Nariadenie stanovuje takzvanú kondicionalitu, teda dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav. Naš príspevok Vám prináša vysvetlenie právnej úpravy tohto nedávno novelizovaného nariadenia.

2. DÔLEŽITÉ POJMY NARIADENIA

Pol'nohospodárska činnosť je (i) výroba poľnohospodárskych výrobkov okrem produktov rybolovu, ktorá zahŕňa chov zvierat alebo pestovanie plodín vrátane pestovania bavlny a rýchlorastúcich drevín a paludikultúry, **alebo (ii) udržiavanie poľnohospodárskej plochy** v stave, v ktorom je vhodná na pastvu alebo pestovanie bez prípravných činností presahujúcich použitie bežných poľnohospodárskych postupov a strojov.

Pol'nohospodárska plocha je plocha, ktorá zahŕňa **ornú pôdu, plochu s trvalými plodinami alebo trvalý trávny porast vrátane agrolesníckeho systému.**

Ornou pôdou je plocha obrábaná na účel pestovania plodín vrátane plochy nevyhnutne potrebnej na obhospodarovanie pestovaných plodín, ak sú pestované plodiny priamo spojené s pôdou, alebo plocha vhodná na pestovanie plodín, ktorá prechodne nie je využívaná na pestovanie plodín a ktorá bola v bezprostredne

predchádzajúcom období najmenej jeden rok vedená v evidencii dielov pôdnych blokov (ďalej len „pôda ležiaca úhorom“), vrátane pôdy v skleníkoch a pôdy pod inými trvalými alebo mobilnými krytmi, a počas trvania záväzku sa ornou pôdou rozumie aj plocha na účel pestovania plodín alebo porast na pôde ležiacej úhorom, ktorá je vyňatá z produkcie podľa osobitných predpisov.

Plocha s trvalými plodinami je plocha s plodinami pestovanými bez osevného postupu, ktoré sú priamo koreňmi spojené s pôdou a ktoré sú pestované na pôde najmenej 5 rokov a opakovane produkujú úrodu, vrátane škôlok, pôdy v skleníkoch a pôdy pod inými trvalými alebo mobilnými krytmi; trvalý trávny porast sa nepovažuje za plochu s trvalými plodinami.

Trvalý trávny porast je plocha tráv alebo iných bylinných krmovín, ktoré vyrástli prirodzene alebo boli vypestované, a na ktorej sa najmenej 5 rokov nestriedali plodiny alebo nevykonávala orba; na trvalom trávnom poraste sa môžu vyskytovať aj porasty drevín vhodné na spásanie a skaly, kamene, objekty slúžiace na prikrmovanie, napájanie, úkryt alebo ohradenie hospodárskych zvierat okrem stavieb, ak ich výmera nepresiahne 100 m² alebo ak ide o skupiny stromov, stromoradia alebo medze, ich výmera nepresiahne 1 000 m² a prevládajú na nich trávy a iné bylinné krmoviny.

Agrolesnícky systém je (i) orná pôda s drevinami zahrnutými do zoznamu podľa osobitného predpisu vo forme stromoradia s najmenšou vzdialenosťou radov drevín 12 metrov a s najmenšou vzdialenosťou medzi drevinami 3 metre, na ktorej sa nepestujú rýchlorastúce dreviny, ak poľnohospodársku činnosť možno vykonávať rovnako ako na pozemkoch bez drevín, a počet drevín, z ktorých sa nezberajú plody, je 80 až 120 drevín na hektár, **(ii) plocha s trvalými plodinami**, ak počet lesných drevín zahrnutých do zoznamu podľa osobitného predpisu, z ktorých sa nezberajú plody a nevykonáva ošetrovanie

výsadby, je 80 až 120 drevín na hektár; pestovanie rýchlorastúcich drevín nemožno kombinovať s pestovaním drevín, ktoré opakovane poskytujú plody, (iii) **trvalý trávny porast udržiavaný spásaním** hospodárskymi zvieratami evidovanými v centrálnom registri hospodárskych zvierat s priemerným zaťažením v období od 1. júna do 30. septembra najmenej 0,3 dobytčej jednotky na hektár, ak trávy a iné bylinné krmoviny tvoria väčšinu rastlín a počet drevín, z ktorých sa nezberajú plody, je 80 až 120 drevín na hektár, s drevinami zahrnutými do zoznamu podľa osobitného predpisu alebo s rýchlorastúcimi drevinami **vo forme (a) stromoradia** s najmenšou vzdialenosťou radov drevín 12 metrov a najmenšou vzdialenosťou medzi drevinami 3 metre, **(b) roztrúsených drevín** s najmenšou vzdialenosťou medzi drevinami 8 metrov **alebo (c) skupín drevín**, ktoré nepresiahnu 400 m² úhrnnej plochy na hektár, pričom na každom započítanom hektári môže byť len jedna skupina drevín; dreviny v skupine drevín sa nezapočítajú do celkového počtu drevín.

Tráva alebo iná bylinná krmovina sú všetky bylinné rastliny, ktoré rastú na prirodzených pasienkoch alebo sú zahrnuté v zmesiach osiva pre pasienky alebo lúky, bez ohľadu na to, či sú využívané na spásanie.

Plodina je (i) kultúra niektorého z rôznych druhov definovaných v botanickej klasifikácii jednoročných plodín alebo viacročných plodín, **(ii)** porast na pôde ležiacej úhorom **a (iii)** tráva alebo iné bylinné krmoviny.

Húževnatá burina je rozpínavá rastlina, ktorá vytláča pestované plodiny, nie je vhodná na spásanie zvieratami a znižuje využiteľnosť poľnohospodárskej plochy.

3. UDRŽIAVANIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PLOCHY

Postupy udržiavania poľnohospodárskej plochy upravuje ust. § 3 nariadenia.

Poľnohospodár plní **požiadavky na udržiavanie poľnohospodárskej plochy v stave, v ktorom je vhodná na pasenie a pestovanie** bez prípravných

činností presahujúcich použitie bežných poľnohospodárskych postupov a strojov.

Ak ide o **ornú pôdu, poľnohospodár udržiava poľnohospodársku plochu najmä obhospodarovaním** v súlade s agrotechnickou praxou a s výrobným zameraním poľnohospodára, zabránením rozširovaniu náletov drevín a odstraňovaním invázných druhov rastlín a húževnatých burín.

Ak ide o **porast na pôde ležiacej úhorom, poľnohospodár udržiava poľnohospodársku plochu najmä zabránením rozširovaniu náletov drevín a odstraňovaním invázných druhov rastlín a húževnatých burín.**

Ak ide o **plochu s trvalými plodinami, poľnohospodár udržiava poľnohospodársku plochu najmä ošetrovaním výsadby a medziradia** v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním poľnohospodára. V prípade radov výsadby sa udržiavaním rozumie aj ošetrovanie radov výsadby vhodnou agrotechnickou operáciou v čase vhodnom na ošetrovanie a ochrana proti chorobám a škodcom.

Ak ide o **trvalý trávny porast, poľnohospodár udržiava poľnohospodársku plochu kosením alebo spásaním** a prvú agrotechnickú operáciu vykoná do 31. augusta, ak osobitné predpisy neustanovujú odlišný spôsob alebo termín údržby. Ak vzhľadom na nepriaznivé klimatické podmienky nemožno prvú agrotechnickú operáciu vykonať v termínoch podľa prvej vety, poľnohospodár oznámi túto skutočnosť Pôdohospodárskej platobnej agentúre v termíne podľa prvej vety a prvú agrotechnickú operáciu vykoná bezodkladne po tom, čo pominuli dôvody, pre ktoré nemohol vykonať prvú agrotechnickú operáciu v termíne podľa prvej vety. Doplnkovo k udržiavaniu poľnohospodárskej plochy kosením alebo spásaním podľa prvej vety možno vykonať aj mulčovanie; mulčovanie je udržiavanie poľnohospodárskej plochy, pri ktorom každý pozemok musí byť obhospodarovaný kosením alebo spásaním ako hlavnou agrotechnickou operáciou a vykonáva sa iba ako vedľajšia činnosť po vykonaní alebo pred vykonaním hlavnej agrotechnickej operácie. Ak sa poľnohospodárska plocha udržiava spásaním, musia

byť na poľnohospodárskej ploche odstránené nespasené časti alebo nedopasky; to neplatí, ak ponechanie nespasených častí alebo nedopaskov vyplýva zo schválenej dokumentácie ochrany prírody alebo z rozhodnutia štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny. Poľnohospodár do 14 dní od kosenia odstráni pokosenú hmotu.

Požiadavky na udržiavanie poľnohospodárskej plochy podľa vyššie uvedeného sa nevzťahujú na poľnohospodársku plochu, na ktorej je určený spôsob obhospodarovania podľa osobitného predpisu.

4. AKTÍVNY POĽNOHOSPODÁR

Fyzická osoba sa podľa ust. § 4 ods. 2 nariadenia považuje za aktívneho poľnohospodára, ak (i) celková suma priamych platieb za predchádzajúci kalendárny rok, ktorých je prijímateľom, je najmenej 5 % z celkových príjmov, ktoré získala z nepoľnohospodárskej činnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku; do príjmu z nepoľnohospodárskej činnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku sa nezapočítava príjem z lesníckej činnosti a príjem súvisiaci s činnosťou na ochranu prírody a krajiny, **alebo (ii)** jej celkové príjmy z poľnohospodárskej činnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku predstavujú najmenej jednu tretinu z jej celkových príjmov získaných v predchádzajúcom kalendárnom roku.

Ak fyzickej osobe podľa bodu (i) uvedeného v predošlom odseku nebolo vydané právoplatné do podania žiadosti o priame platby v roku podania žiadosti o podporu alebo táto osoba v predchádzajúcom kalendárnom roku nepodala žiadosť o priame platby, celkovou sumou priamych platieb je súčin počtu hektárov alebo zvierat, na ktoré možno poskytnúť podporu, nahlásených poľnohospodárom v roku podania žiadosti o podporu a príslušnej sadzby priamej platby za predchádzajúci kalendárny rok.

Podľa ust. § 5 sa fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba, považuje za aktívneho poľnohospodára, **ak (i) jej predmetom podnikania alebo predmetom činnosti**, ktorý je zapísaný v zákonom ustanovenej evidencii je len **poľnohospodárska činnosť** alebo

poľnohospodárska činnosť a ďalšie činnosti súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou a prevádzkovaním podniku, **alebo (ii) ak spĺňa vyššie uvedené podmienky v odseku 2 a 3 ust. § 4.**

Za aktívneho poľnohospodára sa považuje aj osoba, ktorá nespĺňa vyššie uvedené požiadavky, ak (i) celková suma priamych platieb za predchádzajúci kalendárny rok, ktorých je prijímateľom, nepresiahla sumu 5 000 eur, **(ii)** v predchádzajúcom kalendárnom roku od 1. júna do 30. septembra dosiahla priemerné zaťaženie 0,25 dobytčej jednotky na hektár poľnohospodárskej plochy podniku, **(iii)** za predchádzajúci kalendárny rok je prijímateľom iba viazaných priamych platieb na živočíšnu výrobu, **(iv)** za predchádzajúci kalendárny rok je prijímateľom viazaných priamych platieb na plochu, a to na výmeru najmenej 10 % z celkovej výmery poľnohospodárskej plochy podniku, **alebo (v)** hodnota jej vlastnej produkcie rastlinnej výroby za predchádzajúci kalendárny rok je najmenej vo výške priamych platieb, ktorých je za predchádzajúci kalendárny rok prijímateľom.

Za aktívneho poľnohospodára sa považuje **aj stredná odborná škola s poľnohospodárskym zameraním** alebo právnická osoba uskutočňujúca výskum a vývoj v odbore vedy a techniky.

5. KONDICIONALITA

Poľnohospodár je na základe ust. § 5 nariadenia **povinný dodržiavať požiadavky hospodárenia a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy**, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 k nariadeniu. Poľnohospodár, ktorý spĺňa požiadavky podľa osobitného predpisu (ekologická poľnohospodárska výroba), sa považuje za poľnohospodára, ktorý dodržiava normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy DPEP 1, DPEP 3 až DPEP 7 podľa prílohy č. 2.

Poľnohospodár s celkovou výmerou poľnohospodárskej plochy najviac 10 ha nahlásenej podľa osobitného predpisu nepodlieha kontrole a zníženiu podpory podľa osobitného predpisu; ak ide o požiadavky normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy DPEP 7, poľnohospodár s celkovou výmerou poľnohospodárskej plochy najviac 30 ha nahlásenej

10

podľa osobitného predpisu nepodlieha kontrole a zníženiu podpory podľa osobitného predpisu.

5.1 Normy DPEP

DPEP znamená skratku pre **dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky**.

Normy DPEP súvisia s kondicionalitou, teda s povinnosťou poľnohospodára dodržiavať podmienky a požiadavky hospodárenia a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy.

Nariadenie rozlišuje 9 okruhov noriem DPEP.

Norma DPEP 1 sa týka udržiavania trvalého trávneho porastu na základe pomeru trvalého trávneho porastu k poľnohospodárskej ploche na vnútroštátnej, regionálnej, subregionálnej úrovni, na úrovni skupín podnikov alebo na úrovni podnikov v porovnaní s referenčným rokom 2018. Maximálne zníženie o 10 % v porovnaní s referenčným rokom.

Norma DPEP 2 sa týka ochrany mokradí a rašelinísk.

Norma DPEP 3 sa týka zákazu vypaľovania strnísk na ornej pôde, ak nie je dôvodom zabezpečenie zdravia rastlín.

Norma DPEP 4 sa týka vytvorenia nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov.

Norma DPEP 5 upravuje riadenie obrábania pôdy, zníženie rizika degradácie a erózie pôdy vrátane zohľadnenia sklonu svahov.

Norma DPEP 6 určuje minimálne pokrytie pôdy, aby nebola pôda počas najcitlivejších období ponechaná bez porastu.

Norma DPEP 7 sa týka povinnosti striedania plodín na ornej pôde, okrem plodín pestovaných pod vodou.

Norma DPEP 8 upravuje povinnosť zachovania chránených krajinných prvkov a zákazu strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie

vtáctva a obdobia hniezdenia a určuje opatrenia na zabránenie šíreniu invázií rastlinných druhov.

Napokon, **norma DPEP 9 sa týka zákazu konverzie alebo orania trvalého trávneho porastu** označeného ako citlivý z hľadiska životného prostredia v oblastiach podľa zákona o ochrane prírody.

6. PODPORA

Niekoľkokrát sme spomenuli pojem podpora. Podpora pokiaľ ide o aktívneho poľnohospodára, je upravená **v nariadení č. 120/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá predkladania žiadostí a znížovania priamych podpôr Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky.**

Existuje viacero druhov žiadostí, a to napríklad

(i) žiadosť o priame platby, (ii) žiadosť pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, (iii) žiadosť na plochu, (iv) žiadosť o základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti, (v) žiadosť o podporu pastevného chovu, (vi) žiadosť o podporu na mlieko, (vii) žiadosť o podporu na ovce a kozy, (viii) žiadosť na dobré životné podmienky zvierat, (ix) žiadosť na založenie agrolesníckeho systému na poľnohospodárskej pôde, (x) žiadosť na založenie líniových vegetačných prvkov, (xi) žiadosť na zalesňovanie ornej pôdy, (xii) žiadosť o podporu v rámci sústavy Natura 2000 na lesnom pozemku, (xiii) žiadosť v rámci operácie lesnícko-environmentálne záväzky v chránených vtáčích územiach, (xiv) žiadosť v rámci operácie lesnícko-environmentálne záväzky v územiach európskeho významu, (xv) žiadosť v rámci operácie lesnícko-environmentálne záväzky - ochrana tetraova hlucháňa, (xvi) žiadosť na chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat.

Okrem toho prílohy nariadenia určujú aj ďalšie **mnohé iné druhy žiadostí v rámci živočíšnej a rastlinnej výroby.**

Žiadosť predkladá žiadateľ prostredníctvom elektronického formulára od termínu určeného vo výzve zverejnenej Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „platobná agentúra“) na jej webovom sídle do 15. mája kalendárneho roka.

V tomto smere nadviažeme na pojem kondicionalita. Je potrebné upozorniť, že sa **podpora sa môže znížiť pri nedbanlivostnom nedodržíaní požiadaviek alebo noriem kondicionality**, a to až do 15 percent.

7. ZÁVER

Právna úprava v poľnohospodárstve a v rastlinnej a živočíšnej výrobe je skutočne rozsiahla a je zrejmé, že siaha od zákonov až po nariadenia Vlády SR, ako aj vyhlášky, teda podzákonné právne predpisy. V prípade záujmu o právnu pomoc týkajúcu sa dotácií v poľnohospodárstve, sme Vám k dispozícii.

Publikované dňa 05.05.2026.

VYHLÁŠKA MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA O KRITÉRIÁCH TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI

1. ABSTRAKT

Aktuálne účinnou vyhláškou pokiaľ ide o trvalú udržateľnosť je od 01. marca 2026 Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 31/2026 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti (ďalej len „**vyhláška**“). Kľúčové aspekty novej vyhlášky sú jej rozsah, teda stanovenie kritérií pre udržateľnosť a úspory emisií skleníkových plynov, ďalej zemepisný pôvod, čo znamená, že kritériá sa uplatňujú bez ohľadu na to, odkiaľ biopalivá a biomasa pochádzajú. Prírodným cieľom vyhlášky je zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok a zohľadnenie zmien v európskej legislatíve.

V porovnaní so starou vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 271/2011 Z. z. sa zmenili niektoré kritériá trvalej udržateľnosti vyplývajúce z európskej legislatívy. Ide o environmentálne kritériá, ako aj kritériá úspor emisií skleníkových plynov pri palivách z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu a fosílnych palivách vyrobených z odpadu. Podrobnosti o novej vyhláške v našom článku.

2. KRITÉRIÁ TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI

Kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy zahŕňajú podľa vyhlášky **kritériá udržateľnosti a požadované úspory emisií skleníkových plynov**. Kritériami udržateľnosti sa rozumejú **podmienky pestovania alebo výroby biomasy a produktov viažucich sa na životný cyklus biopaliva, biokvapaliny alebo paliva z biomasy**.

Pokiaľ ide o konkrétny rozsah kritérií, tak podľa odseku 2 v ust. § 1 vyhlášky, **úspora emisií skleníkových plynov vyplývajúca z používania biopalív, biokvapalín alebo palív z biomasy je najmenej**

(a) 50 % pre biopalivá a bioplyn spotrebované v doprave a biokvapaliny vyrobené **v zariadeniach, v ktorých sa začala fyzická výroba pred 5. októbrom 2015,**

(b) 60 % pre biopalivá a bioplyn spotrebované v doprave a biokvapaliny vyrobené **v zariadeniach, v ktorých sa začala fyzická výroba od 6. októbra 2015 do 31. decembra 2020,**

(c) 65 % pre biopalivá a bioplyn spotrebované v doprave a biokvapaliny vyrobené **v zariadeniach, v ktorých sa začala fyzická výroba od 1. januára 2021,**

(d) 80 % pre výrobu elektriny, tepla a chladu z palív z biomasy používaných **v zariadeniach, v ktorých sa začala fyzická výroba po 20. novembri 2023,**

(e) 70 % do 31. decembra 2029 a najmenej 80 % od 1. januára 2030 pre výrobu elektriny, tepla a chladu z palív z biomasy používaných v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom rovným alebo vyšším ako 10 MW, **v ktorých sa začala fyzická výroba od 1. januára 2021 do 20. novembra 2023,**

(f) 70 % pre výrobu elektriny, tepla a chladu z palív z biomasy používaných v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom najviac 10 MW, **v ktorých sa začala fyzická výroba od 1. januára 2021 do 20. novembra 2023** pred tým, ako boli zariadenia v prevádzke 15 rokov, a najmenej 80 % po tom, ako boli zariadenia v prevádzke 15 rokov,

(g) 80 % pre výrobu elektriny, tepla a chladu z palív z biomasy používaných v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom rovným alebo vyšším ako 10 MW, v ktorých sa začala fyzická výroba pred 1. januárom 2021 po tom, ako boli zariadenia v prevádzke 15 rokov, a to **najskôr od 1. januára 2026 a najneskôr od 31. decembra 2029,**

(h) 80 % pre výrobu elektriny, tepla a chladu z palív z biomasy používaných v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom najviac 10 MW, v ktorých sa začala fyzická výroba pred 1.

januárom 2021 po tom, ako boli zariadenia v prevádzke 15 rokov, a to najskôr od 1. januára 2026.

Zariadenia uvedené vyššie v písmenách f) až h) sa považujú za zariadenia v prevádzke, ak sa začne fyzická výroba biopalív, bioplynu spotrebovaného v odvetví dopravy a biokvapalín a fyzická výroba elektriny, tepla a chlad z palív z biomasy.

Úspora emisií skleníkových plynov vyplývajúca z používania palív s obsahom recyklovaného uhlíka a kvapalných palív a plyných palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu je najmenej 70 %.

2.1 Zákaz získavania palív z pôdy s vysokou hodnotou biodiverzity

Vyhľadka podľa § 1 ods. 6 určuje, že **biopalivá, biokvapaliny alebo palivá z biomasy vyrobené z poľnohospodárskej biomasy nemôžu byť vyrobené zo suroviny získanej z pôdy s vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity**, ktorou sa rozumie pôda, ktorá je od januára 2008, bez ohľadu na to, či ešte stále **je (i) pralesom a inou zalesnenou plochou** s prirodzene sa vyskytujúcimi druhmi bez zjavných známkov ľudskej činnosti a bez výrazného narušenia ekologických procesov, **(ii) lesom a inou zalesnenou plochou s vysokou biologickou rozmanitosťou**, ktorá je bohatá na druhy a nie je znehodnotená alebo ktorú príslušný orgán identifikuje ako plochu s vysokou biologickou rozmanitosťou, ak sa nepredložia dôkazy, že výroba tejto suroviny nie je v rozpore s ochranou prírody, **(iii) oblasťou určenou zákonom alebo príslušným orgánom na ochranu prírody**, oblasťou určenou na ochranu vzácnych alebo ohrozených ekosystémov alebo druhov uznaných medzinárodnými dohodami alebo zaradených na zoznam vypracovaný medzivládnu organizáciou alebo Medzinárodnou úniou pre ochranu prírody a ktorá je uznaná Európskou komisiou, ak sa nepredložia dôkazy, že výroba tejto suroviny nie je v rozpore s ochranou prírod, **(iv) trávny porastom s vysokou biologickou rozmanitosťou** s rozlohou viac ako 1 ha, ktorý zostane trávny porastom bez ľudského zásahu a ktorý zachováva prirodzené druhové zloženie a ekologické charakteristiky a procesy, alebo trávny

porastom, ktorý nezostane trávny porastom bez ľudského zásahu a ktorý je bohatý na druhy a nie je znehodnotený, a je príslušným orgánom identifikovaný ako trávny porast s vysokou biologickou rozmanitosťou, ak sa nepredložia dôkazy, že zber surovín je potrebný na zachovanie štatútu trávneho porastu s vysokou biologickou rozmanitosťou, **(v) vresoviskom**.

2.2 Zákaz získavania palív z pôdy s vysokým obsahom uhlíka

Vyhľadka ďalej určuje na základe ust. § 1 ods. 7, že **biopalivá, biokvapaliny alebo palivá z biomasy vyrobené z poľnohospodárskej biomasy nemôžu byť vyrobené zo surovín získaných z pôdy s vysokým obsahom uhlíka**, ktorou sa rozumie pôda, ktorá v januári 2008 bola, ale už nie je **(i) mokradou**; čím sa rozumie pôda pokrytá alebo nasiaknutá vodou trvalo alebo počas významnej časti roka, **(ii) súvislo zalesnenou oblasťou**; čím sa rozumie pôda s rozlohou viac ako 1 ha so stromami vyššími ako 5 m a s pokryvom koruny viac ako 30 % alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty v danej lokalite, **(iii) pôdou** s rozlohou viac ako 1 ha so stromami vyššími ako 5 m a s pokryvom koruny medzi 10 % až 30 % alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty v danej lokalite, ak sa nepredloží dôkaz o opaku pokiaľ ide o zásoby uhlíka.

Uvedený odsek 7 sa neuplatňuje, ak v čase získania suroviny je pôda v rovnakej podobe ako v januári 2008.

Zákaz získavania palív platí aj na pôdu, ktorá je rašeliniskom.

2.3 Palivá z lesnej biomasy

Biopalivá, biokvapaliny alebo palivá z biomasy **vyrobené z lesnej biomasy spĺňajú kritériá udržateľnosti**, ak v krajine, v ktorej sa lesná biomasa zozbiera a ťaží, sa uplatňujú národné právne predpisy alebo miestne právne predpisy, pričom **operácie zberu a ťažby musia byť (i) zákonné, (ii) dochádza k obnove lesa v oblastiach zberu a ťažby, (iii) chránia sa územia určené medzinárodným právom, vnútroštátnym právom alebo príslušným orgánom na ochranu prírody, (iv)**

14

zber a ťažba sa vykonáva s ohľadom na zachovanie kvality pôdy a biodiverzity, **(v)** zberom a ťažbou sa zachováva alebo zlepšuje dlhodobá produkčná kapacita lesa, **(vi)** lesy, v ktorých sa ťaží lesná biomasa, nepochádzajú z pôdy, ktorá má štatút a podmienky vysokej hodnoty biodiverzity a vysokého obsahu uhlíka.

Kritérium udržateľnosti podľa predošlého odseku platí aj v tom smere, keď zariadenia vyrábajúce biopalivá, biokvapaliny a palivá z lesnej biomasy vydali vyhlásenie o vierohodnosti založené na interných procesoch na účely auditu, že lesná biomasa nepochádza z pozemkov s vysokou hodnotou biodiverzity a vysokého obsahu uhlíka.

3. PREUKÁZANIE PLNENIA KRITÉRIÍ TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI

Vyhľadávka určuje, že **kritériá trvalej udržateľnosti sa považujú za preukázané, ak sú (i)** dodržané podmienky pestovania, výroby alebo spracovania biomasy a produktov viažucich sa na životný cyklus biopaliva, biokvapaliny alebo paliva z biomasy **a (ii)** sú dosiahnuté požadované úspory emisií skleníkových plynov.

Vyhľadávka pestovateľa alebo dodávateľa biomasy (ďalej len „vyhlásenie“) preukazujúce dodržanie uvedených dvoch podmienok nie je potrebné overovať odborne spôsobilou osobou na overovanie výpočtu emisií skleníkových plynov (ďalej len „odborne spôsobilá osoba“). Vyhlásenie platí pre jeden druh biomasy alebo suroviny s rovnakými vlastnosťami a ucelenú dodávku jednému odberateľovi.

Dodávateľ biomasy, ktorá nepochádza z pestovania, a dodávateľ inej vstupnej suroviny vo vyhlásení preukazuje, že ide o odpad alebo zvyšok, vrátane poľnohospodárskeho, akvakultúrneho, rybárskeho a lesníckeho zvyšku.

Vyhladením sa preukazuje dodržanie uvedených dvoch podmienok za podmienky dodržania hmotnostnej bilancie vedenej právnickou osobou alebo fyzickou osobou a zároveň opisuje výsledné vlastnosti udržateľnosti zmesi biomasy alebo produktu viažuceho sa na životný cyklus pohonných látok, biokvapaliny alebo paliva z biomasy.

3.1 Potvrdenie o udržateľnosti

Potvrdenie alebo vyhlásenie o udržateľnosti je **dokument preukazujúci súlad činnosti firmy s environmentálnymi a sociálnymi normami**. Služi na transparentné informovanie o vplyve na životné prostredie, pričom Ministerstvo životného prostredia poskytuje vzory.

Potvrdenie o udržateľnosti obsahuje (i) identifikačné a kontaktné údaje, **(ii)** informáciu o type, druhu, množstve, energetickom obsahu, pôvode a iné doplňujúce identifikačné údaje biopaliva, biokvapaliny, paliva z biomasy alebo pohonnej látky vrátane vodíka, ktorá je vyrobená z biomasy alebo z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu alebo paliva s obsahom recyklovaného uhlíka, **(iii)** celkové emisie skleníkových plynov zo životného cyklu látok udávané v gramoch CO₂ ekv/MJ a deklarovanú úsporu emisií skleníkových plynov k referenčnej hodnote udávanú v percentách, **(iv)** informáciu o spôsobe výpočtu úspor emisií skleníkových plynov počas životného cyklu látok, **(v)** podrobnosti výpočtu úspor emisií skleníkových plynov počas životného cyklu látok, **(vi)** referenčnú hodnotu, **(vii)** údaj o tom, či látka spĺňa kritériá trvalej udržateľnosti, **(viii)** evidenčné číslo pridelené právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je zapojená do životného cyklu látky, **(ix)** dátum, meno a priezvisko odborne spôsobilej osoby, **(x)** dátum, meno, priezvisko a podpis štatutárneho zástupcu organizácie alebo zodpovednej osoby, **(xi)** vyhlásenie, ak je potvrdenie vydávané právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je výrobcom látok alebo je zapojená do životného cyklu ich výroby pred výrobcom.

Vzor potvrdenia je zverejnený na webovom sídle Ministerstva životného prostredia.

Ak je niektorá časť životného cyklu látky akreditovaná, verifikovaná alebo certifikovaná v niektorom z členských štátov Európskej únie, nepodlieha opätovnej kontrole a preukazovaniu odborne spôsobilou osobou okrem kontroly výpočtu alebo započítania emisií skleníkových plynov, ktoré vzniknú v ďalších etapách životného cyklu tejto látky a hmotnostnej bilancie.

4. VÝPOČET VPLYVU BIOPALÍV, BIOKVAPALÍN A PALÍV Z BIOMASY NA SKLENÍKOVÉ PLYNY

Úspora emisií skleníkových plynov vyplývajúca z využívania biopalív, biokvapalín alebo palív z biomasy sa vypočíta **podľa vzorcov určených v prílohách vyhlášky.**

Ide o v zásade nie úplne komplikovaný vzorec, a to $E = eec + el + ep + etd + eu - esca - eccs - eccr$.

Do výpočtu emisií skleníkových plynov z výroby a používania palív v doprave, biopalív a biokvapalín sa zahŕňajú mnohé premenné, pričom premenné vo vzorci sú nasledovné:

E sú celkové emisie z používania paliva.

Eec sú emisie z ťažby alebo pestovania surovín.

El je množstvo emisií na rok, ktoré vznikajú pri zmenách zásob uhlíka spôsobených zmenou využívania pôdy.

Ep sú emisie zo spracovania.

Etd sú emisie z dopravy a distribúcie.

Eu sú emisie z používaných palív.

Esca je úspora emisií z akumulácie uhlíka v pôde prostredníctvom zlepšeného poľnohospodárskeho riadenia.

Eccs je úspora emisií pri zachytávaní a geologickom ukladaní CO₂.

Eccr je úspora emisií pri zachytávaní a nahradzovaní CO₂.

Pokiaľ poznáme jednotlivé premenné, výpočet celkových emisií z používania paliva nie je zložitý.

Uvedme si ešte výpočet emisií skleníkových plynov **z výroby a používania palív z biomasy pred konverziou** na elektrinu, vykurovanie a chladenie.

Vzorec výpočtu je v podstate rovnaký, a to $E = eec + el + ep + etd + eu - esca - eccs - eccr$.

Premenné sú však mierne odlišné.

E sú celkové emisie z výroby paliva pred konverziou energie.

Eec sú emisie z ťažby alebo pestovania surovín.

El sú ročné prepočítané emisie vyplývajúce zo zmien zásob uhlíka spôsobených zmenou využívania pôdy.

Ep sú emisie zo spracovania.

Etd sú emisie z dopravy a distribúcie.

Eu sú emisie z používaných palív.

Esca je úspora emisií z akumulácie uhlíka v pôde prostredníctvom zlepšeného poľnohospodárskeho riadenia.

Eccs je úspora emisií pri zachytávaní a geologickom ukladaní CO₂.

Eccr je úspora emisií pri zachytávaní a nahradzovaní CO₂.

Prílohy vyhlášky určujú aj ďalšie vzorce pre výpočet ďalších emisií, pre podrobnosti sme Vám k dispozícii.

5. SYSTÉM HMOTNOSTNEJ BILANCIE

Systém hmotnostnej bilancie je **administratívny postup, ktorý umožňuje sledovať a priradovať vlastnosti trvalej udržateľnosti k dodávkam biopalív a biokvapalín, aj keď sa fyzicky zmiešavajú.** Zabezpečuje, že informácie o pôvode a emisiách zostávajú pripísané zmesi, pričom sa overuje súbežne s plnením kritérií udržateľnosti.

Hmotnostná bilancia je jednoduchá **metóda používaná na sledovanie a riadenie emisií uhlíka v komplexných systémoch.** Funguje na princípe kombinovania vplyvu každej zložky v zložení konečného produktu.

Systém hmotnostnej bilancie (i) umožňuje, že sa zmiešajú dodávky surovín alebo palív s rôznymi vlastnosťami trvalej udržateľnosti a úsporami

emisií skleníkových plynov, napríklad v kontajneri, spracovateľskom zariadení, zásobovacom zariadení, prenosovej infraštruktúre, distribučnej infraštruktúre alebo distribučnom mieste, **(ii)** umožňuje zmiešanie dodávok suroviny s rozličným energetickým obsahom na ďalšie spracovanie, ak sa veľkosť dodávok upraví podľa ich energetického obsahu, **(iii)** vyžaduje, že informácie o vlastnostiach, ktoré sa týkajú udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov, a veľkostiach dodávok uvedených v písmene a) ostanú pripísané danej zmesi **a (iv)** určuje, že pre súhrn všetkých dodávok odobratých zo zmesi sa opisujú rovnaké vlastnosti, ktoré sa týkajú udržateľnosti, v rovnakých množstvách ako súhrn všetkých dodávok pridaných do zmesi a vyžaduje, že sa táto rovnováha dosiahne počas primeraného časového obdobia.

Hmotnostná bilancia zohráva úlohu pri dosahovaní uhlíkovej neutrality tým, že **pomáha firmám sledovať a vyvažovať vplyv zložiek používaných v procese výroby produktu na životné prostredie.**

Kľúčové aspekty systému hmotnostnej bilancie je teda (i) sledovanie surovín, čo zabezpečuje prepojenie medzi vstupnými surovinami a výslednými produktmi v celom dodávateľskom reťazci, **(ii) zmiešavanie**, čo umožňuje zmiešavanie surovín s rôznymi vlastnosťami (napr. v skladoch, potrubiach) za predpokladu, že sa celková úroveň udržateľnosti prenáša na zmes, **(iii) požiadavky na údaje**, teda systém musí obsahovať údaje o krajine pôvodu, vlastnostiach suroviny a parametroch udržateľnosti.

Na základe vyhlášky je v Slovenskej republike tento systém povinný aj pri preukazovaní plnenia kritérií trvalej udržateľnosti pri výrobe a používaní biopalív, biomasy a biokvapalín. Hmotnostná bilancia musí byť pripravená a skontrolovaná odborne spôsobilou osobou, vrátane elektronickej evidencie.

6. OSVEDČENIE O ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI

Podľa § 14d ods. 2 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby: „Ministerstvo

životného prostredia vydá osvedčenie o odbornej spôsobilosti na účely overovania výpočtu emisií fyzickej osobe, ktorá

- a) podá žiadosť o vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na účely overovania výpočtu emisií,
- b) spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon činnosti,
- c) absolvuje skúšku odbornej spôsobilosti na účely overovania výpočtu emisií,
- d) je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu.“

Samozrejme, kvalifikačné predpoklady sú nevyhnuté a podľa odseku 3 v danom ust. zákona: „Kvalifikačné predpoklady podľa odseku 2 písm. b) sú:

- a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v príslušnom študijnom odbore a najmenej trojročná odborná prax,
- b) vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v príslušnom študijnom odbore a najmenej päťročná odborná prax, alebo
- c) stredné odborné vzdelanie v príslušnom učebnom odbore vzdelávacieho programu a najmenej osemročná odborná prax.“

Podľa vyhlášky **žiadosť o vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na účely overovania výpočtu emisií skleníkových plynov podľa § 14d ods. 2 písm. a) zákona podáva právnická osoba za svojich odborných zamestnancov alebo fyzická osoba** (ďalej len „žadateľ“) ministerstvu na základe výzvy, ktorá sa zverejňuje na webovom sídle ministerstva.

Žiadosť o vydanie osvedčenia obsahuje (i) potrebné identifikačné údaje v rozsahu meno a priezvisko, trvalý pobyt alebo miesto podnikania a IČO žiadateľa, ak je pridelené, ak ide o fyzickú osobu, alebo názov alebo obchodné meno, sídlo alebo umiestnenie organizačnej zložky, IČO žiadateľa a zoznam odborných zamestnancov žiadateľa, ak ide o právnickú osobu, **(ii)** predmet činnosti, **(iii)** meno a priezvisko osoby zodpovednej za správnosť výsledkov činnosti žiadateľa, **(iv)**

dátum a podpis žiadateľa, (v) popis pracovných postupov, metód a zásad, (vi) zoznam štátov, ktoré nie sú členskými štátmi, pre ktoré je žiadateľ spôsobilý vykonávať overovanie plnenia kritérií trvalej udržateľnosti podľa tejto vyhlášky, (vii) údaje o vzdelaní, odborných znalostiach, absolvovaných odborných školeniach a odbornej praxi žiadateľa, ak ide o fyzickú osobu, alebo odborných zamestnancov žiadateľa, ak ide o právnickú osobu, (viii) čestné vyhlásenie o spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Žiadateľ, ak ide o fyzickú osobu, alebo odborný zamestnanec žiadateľa, ak ide o právnickú osobu, musí mať odbornú prax v niektorých z týchto oblastí: (a) výpočet a preverovanie množstva vypúšťaných emisií skleníkových plynov, (b) posudková činnosť v oblasti ochrany ovzdušia, (c) odborné posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Žiadateľ, ak ide o fyzickú osobu, alebo odborný zamestnanec žiadateľa, ak ide o právnickú osobu, sa zúčastňuje skúšky odbornej spôsobilosti v termíne určenom ministerstvom.

Skúška odbornej spôsobilosti pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. Úspešné absolvovanie písomnej časti skúšky je podmienkou na pokračovanie v ústnej časti skúšky. Výsledok skúšky odbornej spôsobilosti sa žiadateľovi, ak ide o fyzickú osobu, alebo odbornému zástupcovi žiadateľa, ak ide o právnickú osobu, oznamujú ihneď po vyhodnotení v deň konania.

Osvedčenie obsahuje (i) identifikačné údaje žiadateľa, **(ii)** účel, na aký bolo osvedčenie vydané, **(iii)** dobu platnosti, **(iv)** dátum vydania, **(v)**

označenie ústredného orgánu štátnej správy, ktorý osvedčenie vydal.

Právnická osoba alebo fyzická osoba certifikovaná na účely overovania výpočtu emisií skleníkových plynov v niektorom členskom štáte, môže vykonávať činnosť odborne spôsobilej osoby v období, na ktoré jej bolo vydané osvedčenie členským štátom. Ak bolo osvedčenie vydané na dobu určitú, na opätovné zaevidovanie do registra odborne spôsobilých osôb treba predložiť potvrdenie o predĺžení platnosti osvedčenia.

7. DOHLAD

Podľa ust. § 6 vyhlášky je **nezávislým orgánom dohľadu v rámci certifikačného systému nad činnosťou odborne spôsobilej osoby a nad činnosťou právnických osôb alebo fyzických osôb** plniacich povinnosť podľa § 14b ods. 3 zákona, **Slovenský hydrometeorologický ústav**.

Dohľadom sa podľa vyhlášky rozumie kontrola pracovných postupov, metód a plnenia upravených zákonom a vyhláškou najmenej jedenkrát za rok, a vyhotovenie zápisnice z vykonanej kontroly.

8. DATABÁZA

Ustanovenie § 7 vyhlášky upravuje vkladanie údajov do databázy zriadenej Európskou komisiou, údaje zasielané v rámci dodávateľského reťazca a údaje o transakciách.

V prípade záujmu o podrobné informácie a postupy týkajúce sa povinností na úseku výroby biopalív, biokvapalín a biomasy, sme Vám k dispozícii.

Publikované dňa 05.05.2026.

NOVINKY Z OBLASTI INSOLVENČNÉHO PRÁVA NA ÚNIOVEJ ÚROVNI

1. ABSTRAKT

Európska únia prijala dňa 30. marca 2026 smernicu (EÚ) č. 2026/799, ktorou sa harmonizujú určité aspekty insolvenčného práva. Cieľom tejto úpravy je zefektívniť cezhraničné konkurzné konania, zvýšiť vymožitelnosť pohľadávok a posilniť právnu istotu na vnútornom trhu EÚ. Kľúčové aspekty a ciele smernice sú harmonizácia, teda zosúladenie insolvenčných pravidiel členských štátov, aby sa zefektívnili postupy v podnikoch v potiažiacich, ďalej ide o posilnenie súdnej spolupráce v občianskych veciach, smernica zahŕňa ustanovenia o solventnosti, pohľadávkach, dlhoch a riešení situácií podnikov v kríze. Smernica pre Európsky hospodársky priestor prináša jednotnejší rámec pre správu insolvencií. Mimoriadne dôležitou novinkou, ktorú smernica prináša, je právna úprava takzvaných pre-pack konaní, ktoré znamenajú predpripravený predaj podniku v konkurze s cieľom zachovať jeho hodnotu. Podstatné novinky Vám predstavíme v našom článku.

2. PREDMET ÚPRAVY A ROZSAH PÔSOBNOSTI

Nová smernica stanovuje **spoločné pravidlá týkajúce sa (i)** odporovacích žalôb, **(ii)** vyhladávanie majetku patriaceho do majetkovej podstaty, **(iii)** postupu predprípravného predaja podniku, **(iv)** povinnosti štatutárnych orgánov podať návrh na začatie insolvenčného konania, **(v)** veriteľských výborov, **(vi)** prehľadov kľúčových informácií.

Smernica sa však **nevzťahuje na prípady, keď sú dlžníkmi (i)** poisťovne alebo zaist'ovne, **(ii)** úverové inštitúcie, **(iii)** investičné spoločnosti alebo podniky kolektívneho investovania, **(iv)** centrálné protistrany, **(v)** centrálné depozitáre cenných papierov, **(vi)** iné finančné inštitúcie a subjekty uvedené v smernici, **(vii)** verejné subjekty podľa vnútroštátneho práva, **(viii)** fyzické osoby, ktoré nie sú podnikateľmi.

Členské štáty môžu z rozsahu pôsobnosti smernice vylúčiť dlžníkov, ktorí sú inými finančnými subjektmi ako tie, ktoré sú uvedené vyššie, poskytujúcimi finančné služby, na ktoré sa vzťahujú osobitné dojednania, na základe ktorých majú vnútroštátne orgány dohľadu alebo orgány pre riešenie krízových situácií rozsiahle intervenčné právomoci porovnateľné s právomocami vo vzťahu k finančným subjektom uvedeným vyššie.

Smernica veľmi jasne určuje, že členské štáty majú vnútroštátnym právom zabezpečiť, aby **právne úkony, ktoré sa uskutočnili pred začatím insolvenčného konania a ukrátili spoločný záujem veriteľov, boli neplatné, odporovateľné alebo nevymáhateľné**. Jednotlivé právne úkony vysvetľujeme nižšie.

3. ZVÝHODŇUJÚCE PRÁVNE ÚKONY

V zásade ide o **ukracujúce právne úkony**. Ide o také úkony, ktoré **prinášajú úžitok veriteľovi alebo skupine veriteľov tým, že sú ich pohľadávky uspokojené alebo zabezpečené zabezpečovacím právom**.

Podľa smernice je nutné, aby členské štáty prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy zabezpečili **neplatnosť, odporovateľnosť alebo nevymáhateľnosť, ak sa uskutočnili (i)** počas troch mesiacov pred podaním žiadosti, ktorá viedla k začatiu insolvenčného konania, alebo ak nebol podaný návrh, počas troch mesiacov pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania za predpokladu, že dlžník nebol schopný splatiť svoje dlhy v čase ich splatnosti v súlade s vnútroštátnym právom, **alebo (ii)** po podaní návrhu alebo dátume rozhodnutia uvedeného v bode (i) a pred začatím insolvenčného konania.

Ak bola splatná pohľadávka veriteľa uspokojená alebo zabezpečená v súlade s pôvodným záväzkom, ukracujúce právne úkony sú

neplatné, odporovateľné alebo nevymáhateľné aspoň vtedy, ak: (i) sú splnené podmienky stanovené vyššie a (ii) uvedený veriteľ vedel, že dlžník nebol schopný splatiť svoje dlhy v čase ich splatnosti v súlade s vnútroštátnym právom, že bol podaný návrh na začatie insolvenčného konania, alebo, ak taký návrh nebol podaný, že bolo prijaté rozhodnutie o začatí insolvenčného konania. Takáto vedomosť sa predpokladá, ak bol veriteľ stranou spriaznenou s dlžníkom. Uvedená domnienka je vyvrátiteľná.

Vyššie uvedená právna úprava sa nevzťahuje na (i) právne úkony vykonané priamo výmenou za primerané protiplnenie v prospech majetku dlžníka, (ii) úhrady zmeniek alebo šekov, ak sa v právnych predpisoch, ktorými sa upravujú zmenky alebo šeky, nepripúšťajú pohľadávky príjemcu vyplývajúce zo zmenky alebo šeku voči iným zmenkovým dlžníkom alebo šekovníkom, ako sú napríklad indosanti, vystaviteľ alebo zmenkový dlžník alebo šekovník, ak príjemca odmietne úhradu dlžníka, (iii) právne úkony, ktoré nie sú predmetom odporovacích žalôb v súlade so smernicou 98/26/ES a smernicou 2002/47/ES, (iv) v relevantných prípadoch v súlade s vnútroštátnym právom právne úkony, ktorých účelom je uspokojenie alebo zabezpečenie pohľadávok orgánov sociálneho zabezpečenia zabezpečovacím právom, (v) uzatváranie dohôd o čistom zúčtovaní vrátane dohôd o konečnom čistom zúčtovaní na finančných trhoch, trhoch s energiou alebo iných komoditných trhoch, ako aj právne úkony podporujúce fungovanie takýchto dohôd.

4. PRÁVNE ÚKONY VÝMENOU ZA ŽIADNE ALEBO ZJAVNE NEPRIMERANÉ PROTIPLNENIE

Smernica určuje členským štátom EÚ povinnosť, aby zabezpečili, aby v prípade, že sa právne úkony dlžníka vykonávajú za žiadne alebo zjavne neprimerané protiplnenie, boli tieto právne úkony neplatné, odporovateľné alebo nevymáhateľné. To všetko za predpokladu, ak sa uskutočnili (i) v priebehu 12 mesiacov pred podaním návrhu, ktorý viedol k začatiu insolvenčného konania, alebo, ak takýto návrh nebol podaný, počas 12 mesiacov pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, alebo (ii) po podaní návrhu alebo dátume rozhodnutia

uvedeného v bode (i) a pred začatím insolvenčného konania.

5. PRÁVNE ÚKONY ÚMYSELNE UKRACUJÚCE VERITEĽOV

Povinnosť členských štátov podľa smernice je ďalej v zabezpečení, aby právne úkony, ktorými dlžník úmyselne ukrátil spoločný záujem veriteľov, boli neplatné, odporovateľné alebo nevymáhateľné, ak sú splnené obidve tieto podmienky, a to (i) uvedené úkony sa uskutočnili buď v priebehu dvoch rokov pred podaním návrhu, ktorý viedol k začatiu insolvenčného konania alebo, ak takýto návrh nebol podaný, v priebehu dvoch rokov pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, alebo po dátume podania takéhoto návrhu alebo dátume takéhoto rozhodnutia a pred začatím insolvenčného konania, (ii) druhá strana právneho úkonu vedela o úmysle dlžníka ukrátiť spoločný záujem veriteľov. Takáto vedomosť sa predpokladá, ak bola druhá strana právneho úkonu stranou spriaznenou s dlžníkom. Uvedená domnienka je vyvrátiteľná.

6. DÔSLEDKY ODPOROVACÍCH ŽALÔB

Smernica posilňuje ochranu veriteľov na základe mnohých dôsledkov podania odporovacích žalôb.

Pohľadávky, práva alebo povinnosti vyplývajúce z právnych úkonov, ktoré sú neplatné, nevymáhateľné alebo boli zrušené, **nemajú zakladat' nárok na uspokojenie z dotknutej majetkovej podstaty.**

Strana, ktorá mala úžitok z neplatného, zrušeného alebo nevymáhateľného právneho úkonu, má osobne povinnosť vrátiť úžitok v pôvodnej podobe alebo zaplatiť jeho peňažnú náhradu.

Premlčacia lehota pre všetky pohľadávky vyplývajúce z neplatného, odporovateľného alebo nevymáhateľného právneho úkonu voči druhej strane nemá byť dlhšia ako tri roky odo dňa začatia insolvenčného konania. Môže sa stanoviť, že premlčacia lehota sa počíta odo dňa, keď sa správca dozvedel o skutočnostiach, ktoré viedli k vzniku pohľadávky voči druhej strane.

Nárok na vrátenie úžitku v pôvodnej podobe alebo zaplatenie jeho peňažnej náhrady môže byť **postúpený veriteľovi alebo tretej strane**.

Strana, ktorá bola povinná vrátiť úžitok v pôvodnej podobe alebo zaplatiť jeho peňažnú náhradu, nemôže túto povinnosť započítať voči pohľadávkam, ktorých by sa inak musela domáhať v insolvenčnom konaní.

Ak strana, ktorá mala úžitok z neplatného, odporovateľného alebo nevymáhateľného právneho úkonu, a v takom rozsahu, v akom mala daný úžitok, **musí vrátiť úžitok v pôvodnej podobe alebo zaplatiť jeho peňažnú náhradu**.

Uvedené skutočnosti a právna úprava sa má vzťahovať **na každého dediča alebo iného univerzálneho právneho nástupcu strany, ktorá mala úžitok** z neplatného, odporovateľného alebo nevymáhateľného právneho úkonu.

Všeobecné dôsledky odporovacích žalôb sa majú vzťahovať na každého jednotlivého právneho nástupcu druhej strany neplatného, odporovateľného alebo nevymáhateľného právneho úkonu, ak nástupca vedel o okolnostiach, na ktorých sa odporovacia žaloba zakladá. Vedomosť sa predpokladá, ak je jednotlivý právny nástupca stranou spriaznenou so stranou, ktorá mala úžitok z neplatného, odporovateľného alebo nevymáhateľného právneho úkonu. Uvedená domnienka je vyvrátená.

7. VNÚTROŠTÁTNE ORGÁNY A MONITOROVANIE

Smernica určuje pomerne zásadnú právomoc pre vnútroštátne orgány.

Každý členský štát podľa smernice určí súdy alebo správne orgány **oprávnené na prístup k jeho vnútroštátnym registrom bankových účtov a vyhľadávanie v nich a súdy alebo správne orgány oprávnené na prístup k informáciám o bankových účtoch a vyhľadávanie v nich** na cezhraničnom základe.

Určené súdy alebo správne orgány majú mať **oprávnenie na priamy a bezprostredný prístup k informáciám o bankových účtoch a priame a bezprostredné vyhľadávanie v nich, ak sú splnené**

tieto podmienky: (i) informácie o bankových účtoch požaduje správca vymenovaný v prebiehajúcom insolvenčnom konaní, a to aj v predbežnom konaní a (ii) informácie o bankových účtoch sú potrebné na účely zisťovania a vyhľadávania majetku patriaceho do majetkovej podstaty v konaní uvedenom v prvom bode, ako aj majetku, ktorý je predmetom odporovacích žalôb.

V súvislosti s prístupom súdov a správnych orgánov k informáciám o bankových účtoch, orgány, ktoré prevádzkujú registre bankových účtov, sú povinné **zaisťovať vedenie logov o každom prístupe** určených súdov alebo správnych orgánov k informáciám o bankových účtoch a vyhľadávaní v nich.

8. PREDPRÍPRAVNÝ PREDAJ PODNIKU

Ide o zásadný právny inštitút, ktorý smernica prináša.

Ako uvádza preambula smernice, v prípade speňaženia predajom podniku alebo jeho časti s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti **možno získať väčšiu hodnotu ako jeho speňaženie po častiach**. S cieľom podporiť predaj podniku s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti sa v rámci vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti insolvencie má stanoviť **postup, prostredníctvom ktorého môže dlžník vo finančných ťažkostiach s pomocou alebo pod dohľadom kontrolóra hľadať prípadných nadobúdateľov, ktorí by mohli mať záujem o kúpu, a pripraviť predaj podniku ako podniku s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti** (ďalej len „postup predprípravného predaja podniku“) pred formálnym začatím insolvenčného konania. Majetok podniku, ktorý je predmetom postupu predprípravného predaja podniku, sa potom môže rýchlo speňažiť krátko po formálnom začatí insolvenčného konania.

Smernica stanovuje normy pre postup predprípravného predaja podniku, pričom členským štátom sa umožňuje, aby tieto normy **prispôsobili svojmu existujúcemu vnútroštátnemu insolvenčnému právu**.

Smernica zavedením postupu predprípravného predaja podniku **nenahrádza vnútroštátne hmotnoprávne pravidlá**, najmä pravidlá týkajúce sa poradia pohľadávok veriteľov, rozdelenia výťažku, povahy, rozsahu a formy účasti veriteľov alebo odmeňovania správcu. **V prípade, že súd alebo príslušný orgán nepovolí predaj podniku alebo jeho časti podľa návrhu kontrolóra, insolvenčné konanie má prebiehať v súlade s príslušným vnútroštátnym insolvenčným právom.**

Predprípravný predaj podniku má niekoľko fáz, o ktorých si povieme.

K postupu predprípravného predaja podniku by mali prístup aspoň dlžníci, ktorým v súlade s vnútroštátnym právom hrozí insolvenčia.

Členské štáty môžu stanoviť, že realizačná fáza sa nemôže začať, keď dlžník nie je schopný splácať svoje dlhy v čase ich splatnosti podľa vnútroštátneho práva.

Postup predprípravného predaja podniku **môže byť podľa vnútroštátneho práva samostatným postupom alebo súčasťou existujúceho insolvenčného konania.**

Dlžníci vstupujúci do postupu predprípravného predaja podniku si majú zachovať počas prípravnej fázy úplnú alebo aspoň čiastočnú kontrolu nad svojím majetkom a každodennou prevádzkou ich podniku.

Na záležitosti, ktoré nie sú upravené v smernici, vrátane poradia pohľadávok, rozdeľovania výťažku, povinností a zodpovedností dlžníka a štatutárnych orgánov dlžníka, odmeňovania správcu a povahy, rozsahu a formy účasti veriteľov, s výnimkou schválenia predaja v príslušných prípadoch, sa vzťahuje vnútroštátne právo.

8.1 Prípravná fáza

Vnútroštátna právna úprava má v súlade so smernicou zabezpečiť, aby sa **na podnet dlžníka prípravná fáza začala, keď sa vymenuje kontrolór.** Postup vymenovania kontrolóra sa stanoví vo vnútroštátnom práve.

Kontrolór musí byť **nezávislý od dlžníka a akejkoľvek strany** spriaznenej s dlžníkom.

Za kontrolóra môžu byť vymenované len osoby, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti uplatniteľné na správcov v členskom štáte, v ktorom prebieha postup predprípravného predaja podniku.

Proces predaja, ktorý sa uskutočnil počas prípravnej fázy, musí byť založený na súťaži, transparentný a spravodlivý a spĺňať trhové normy.

Kontrolór v prípade potreby s pomocou dlžníka má (i) odôvodniť, prečo sa domnieva, že sú požiadavky na predprípravný predaj podniku splnené, **(ii)** má odporučiť najlepšieho uchádzača ako nadobúdateľa podniku dlžníka alebo jeho časti v rámci postupu predprípravného predaja, **(iii)** má urobiť vyhlásenie, že najlepšia ponuka nepredstavuje na základe jeho posúdenia porušenie testu najlepšieho záujmu veriteľov.

Dlžník počas prípravnej fázy, ak sa nachádza v situácii, keď mu hrozí insolvenčia alebo keď je podľa vnútroštátneho práva v insolvencii, **môže využiť prerušenie jednotlivých konaní**, v ktorých dochádza k vymáhaniu nárokov.

Ak veriteľ podá počas prípravnej fázy návrh na začatie insolvenčného konania, začatie realizačnej fázy sa môže pozastaviť, ak by nebolo vzhľadom na okolnosti prípadu vo všeobecnom záujme veriteľov.

Prípravná fáza je časovo obmedzená, podrobnosti sa určia vo vnútroštátnom práve.

Smernica priznáva vnútroštátnemu právu **možnosť stanoviť, že prípravnú fázu možno ukončiť, ak (i)** dlžník neposkytne potrebnú súčinnosť, **(ii)** dlžník počas prípravnej fázy nekoná s náležitou starostlivosťou, **alebo (iii)** prípravná fáza nemá žiadne primerané vyhliadky na úspech.

8.2 Realizačná fáza

Realizačná fáza sa má začať prijatím rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v súlade s vnútroštátnym právom.

Po začatí realizačnej fázy súd alebo príslušný orgán **povolí predaj podniku dlžníka alebo jeho časti aspoň v jednom z týchto prípadov:** (i) nadobúdateľa navrhol kontrolór, a to pod podmienkou, že kontrolór vydal stanovisko potvrdzujúce, že proces predaja, ktorý sa uskutočnil počas prípravnej fázy, bol v súlade s požiadavkami smernice a súd alebo príslušný orgán skonštatoval, že požiadavky boli splnené, (ii) nadobúdateľ bol vybraný vo verejnej dražbe, ak členské štáty stanovia takúto dražbu, **alebo** (iii) predaj nadobúdateľovi schválili veritelia.

Ak sa podľa vnútroštátneho práva na predaj podniku dlžníka alebo jeho časti vyžaduje súhlas veriteľov, členské štáty môžu stanoviť, že predaj podniku dlžníka alebo jeho časti schvaľujú veritelia bez povolenia súdu alebo príslušného orgánu.

Verejná dražba nesmie trvať dlhšie ako tri mesiace. Ponuka, ktorú vyberie kontrolór, sa vo verejnej dražbe použije ako prvotná ponuka.

Súd alebo príslušný orgán môže rozhodnúť, že ocenenie podniku dlžníka ako podniku s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti sa vykoná na základe toho, že najlepšia ponuka nemusí spĺňať test najlepšieho záujmu veriteľov.

Vnútroštátna právna úprava musí zabezpečiť, aby nadobúdateľ nadobudol podnik dlžníka alebo jeho časť bez dlhov a záväzkov, pokiaľ nadobúdateľ výslovne nesúhlasí s tým, že bude dlhy a záväzky podniku alebo jeho časti znášať.

Kontrolóri a správcovia budú zodpovedať za škodu, ktorú veriteľom spôsobia tým, že úmyselne alebo z nedbanlivosti nesplnia svoje povinnosti.

9. OBČIANSKOPRÁVNÁ ZODPOVEDNOSŤ ŠTATUTÁRNYCH ORGÁNOV

Štatutárne orgány spoločnosti v insolvenčnej budú zodpovedať v súlade s vnútroštátnym právom za škodu spôsobenú veriteľom v dôsledku nesplnenia povinností.

10. ZÁVER A TRANSPOZÍCIA

Smernica, na rozdiel od nariadení EÚ, nemá priamy účinok a nie je priamo aplikovateľná, bez modifikácie vnútroštátneho právneho poriadku.

Smernica stanovuje, že v prvom rade **každý členský štát do 22. júla 2029 vypracuje prehľad kľúčových informácií o základných prvkoch vnútroštátneho práva** v oblasti insolvenčného konania **a predloží ho Európskej komisii** prostredníctvom Európskeho portálu elektronickej justície.

Po druhé, pokiaľ ide o účinnosť novínok v insolvenčnom práve podľa smernice, **každý členský štát EÚ je povinný uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou, a to do 22. januára 2029.**

To znamená, že do konca januára 2029 musia byť všetky slovenské zákony týkajúce sa insolvenčného práva a postupov konkurzu a reštrukturalizácie, dané do súlade so smernicou a všetky nové inštitúty majú byť zavedené.

Veríme, že zákonodarca nebude čakať do poslednej chvíle.

Publikované dňa 05.05.2026.

NOVELA ZÁKONA O POVINNOM ZMLUVNOM POISTENÍ

1. ABSTRAKT

Novela zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon“), schválená dňa 16. apríla 2026, zefektívňuje kontrolný a sankčný systém povinného zmluvného poistenia a zavádza opatrenia na zníženie počtu vozidiel bez povinného zmluvného poistenia v cestnej premávke. Novela zákona má zjednodušiť systém ukladania a vymáhania pokút v rámci povinného zmluvného poistenia v rozkaznom konaní, ktoré nahradí ukladanie pokút v správnom konaní. V tejto súvislosti sa zavádza pravidelné upozornenie držiteľov nepoistených vozidiel o nezaplatenom povinnom zmluvnom poistení, kontrola poistenia vozidla v rámci technickej kontroly, zavádzajú sa lehoty na zaplatenie povinného zmluvného poistenia a sadzby pokút za nezaplatenie povinného zmluvného poistenia a upravuje sa proces vyradenia vozidla z evidencie vozidiel ako posledný krok sankčného mechanizmu vo vzťahu k držiteľom nepoistených vozidiel. Má sa tiež zabezpečiť vyčistenie databázy evidencie vozidiel jednorazovým trvalým vyradením všetkých dlhodobo (viac ako 24 mesiacov) nepoistených vozidiel.

2. KONTROLA POISTENIA ZODPOVEDNOSTI

Kontrola poistenia zodpovednosti je upravená v ust. § 18 zákona. V tomto smere dochádza k viacerým zmenám.

Podľa platného ust. § 18 ods. 1 zákona: „Pri prevádzke tuzemského motorového vozidla je vodič povinný mať pri sebe zelenú kartu, ktorú je povinný na výzvu príslušníka Policajného zboru predložiť; ak bolo dojednané poistenie podľa § 14, je túto skutočnosť vodič povinný preukázať.“

Podľa novelizovaného ust. § 18 ods. 3: „Príslušníci Policajného zboru v rámci dohľadu

nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky vykonávajú kontroly dokladov uvedených v odsekoch 1 a 2 alebo tieto kontroly vykonávajú ako súčasť systému kontrol, pri ktorých sa nevyžaduje zastavenie motorového vozidla. Pri nehode medzi údajmi v centrálnej evidencii vozidiel a dokladmi uvedenými v odseku 1 sú rozhodujúce údaje uvedené v centrálnej evidencii vozidiel.“

To znamená, že po novom **v prípade nehody medzi údajmi v informačnom systéme a zelenou kartou**, ktorú preloží vodič motorového vozidla príslušníkovi Policajného zboru, **je pre tohto príslušníka smerodajná informácia v informačnom systéme evidencie vozidiel.**

Už teda nebude problém, ak zelená karta bude mať odlišné údaje. Napríklad z praxe poznáme situácie, ak si majiteľ motorového vozidla pri hlásení zmeny držby, resp. pred týmto úkonom v rámci kúpy vozidla, uzatvorí online povinné zmluvné poistenie a na zelenej karte je uvedená pôvodná ŠPZ, pričom však neskôr dôjde k zmene ŠPZ. V tom prípade už existuje nehoda v zelenej karte a platia údaje v informačnom systéme evidencie vozidiel.

Táto zmena je účinná od 1. októbra 2026.

3. DIGITÁLNE POTVRDENIE O POISTENÍ ZODPOVEDNOSTI

Novela zákona za ust. § 18 pridáva nové ustanovenie § 18a, ktoré upravuje digitálne potvrdenie o poistení zodpovednosti.

Držiteľ, vlastník alebo prevádzkovateľ motorového vozidla si môže vytvoriť **digitálne potvrdenie o poistení zodpovednosti prostredníctvom mobilnej aplikácie v správe Ministerstva vnútra Slovenskej republiky**. Súčasťou potvrdenia je zelená karta v elektronickej podobe, ktorú pre tento účel Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky poskytne kancelária elektronickým automatizovaným spôsobom.

Údaje uvedené v digitálnom potvrdení o poistení zodpovednosti možno overiť len prostredníctvom overovacej mobilnej aplikácie v správe Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo inej informačnej technológie overovania schválenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Predloženie digitálneho potvrdenia o poistení zodpovednosti osobe, ktorá má k dispozícii overovaciu mobilnú aplikáciu alebo inú informačnú technológiu overovania a sú u nich splnené technické podmienky ich používania, má **rovnaké účinky ako predloženie potvrdenia o poistení zodpovednosti**.

Údaje uvedené v digitálnom potvrdení o poistení zodpovednosti môže overovať len ten, komu z tohto zákona alebo osobitného predpisu vyplýva povinnosť alebo oprávnenie vyžadovať predloženie potvrdenia o poistení zodpovednosti alebo zisťovať či overovať skutočnosti uvedené v potvrdení o poistení zodpovednosti alebo skutočnosti z neho vyplývajúce.

Tieto zmeny sú účinné od 1. augusta 2027.

4. SPRÁVNE DELIKTY

Ust. § 3 ods. 1 zákona stanovuje, že „Povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové vozidlo je uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má nájomca.“

Skrátka, motorové vozidlo musí mať uzavreté povinné zmluvné poistenie.

V prípade porušenia povinnosti uzavrieť poisťnú zmluvu z povinného zmluvného poistenia, novela **zefektívňuje úpravu sankčného mechanizmu ukladania a vymáhania pokút okresnými úradmi**. Pokuta sa bude **ukladat' osobe, ktorá nemá uzavreté poistenie zodpovednosti na dané**

motorové vozidlo viac ako 30 dní, a to na každé motorové vozidlo, na ktoré sa táto povinnosť vzťahuje. Výška pokuty pre jednotlivé motorové vozidlá sa bude **odvíjať od parametra, ktorým je najväčšia technicky prípustná celková hmotnosť motorového vozidla**.

Samotné ustanovenie § 19 sa už nenazýva pokuty, v jeho texte je však sankciou pokuta.

Podľa odseku 1 nového ust. § 19: „Okresný úrad tomu, kto podľa § 3 ods. 1 nemá uzavretú poisťnú zmluvu viac ako 30 dní, uloží pokutu za každé motorové vozidlo vo výške

- a) **120 eur** pri motorových vozidlách s najväčšou technicky prípustnou celkovou hmotnosťou neprevyšujúcou 750 kg,
- b) **300 eur** pri motorových vozidlách s najväčšou technicky prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 750 kg, ale neprevyšujúcou 3 500 kg,
- c) **600 eur** pri motorových vozidlách s najväčšou technicky prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 3 500 kg, ale neprevyšujúcou 12 000 kg,
- d) **900 eur** pri motorových vozidlách s najväčšou technicky prípustnou celkovou hmotnosťou vyššou ako 12 000 kg.“

Pokutu **možno uložiť do dvoch rokov** odo dňa, keď sa okresný úrad o porušení povinnosti podľa § 3 ods. 1 dozvedel, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti podľa § 3 ods. 1 došlo.

Pokuta je **splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení**. Pokuta sa musí uhradiť na platobný účet vedený v štátnej pokladnici uvedený v rozhodnutí. Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu. Okresný úrad uloží tomu, kto podľa § 3 ods. 1 neuzavrie poisťnú zmluvu, pokutu za to isté motorové vozidlo aj opakovane, najskôr však 150 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení predchádzajúcej pokuty, a to v dvojnásobnej výške pokuty podľa vyššie citovaného odseku 1.

Na konanie o uložení pokuty je **miestne príslušný okresný úrad** uvedený v osobitnom predpise, v ktorého **územnom obvode má pobyť alebo sídlo osoba** uvedená v § 3 ods. 1.

Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje správny poriadok, ak zákon neustanovuje inak.

O viacerých porušeníach povinností tej istej osoby sa rozhodne v samostatných konaniach pre každé motorové vozidlo, pri ktorom nebola uzavretá poisťná zmluva. Konania o uložení pokuty podľa prvej vety nemožno spojiť do spoločného konania ani o takých pokutách nemožno rozhodnúť jedným rozhodnutím.

Okresný úrad v rozhodnutí o uložení pokuty upozorní toho, kto je podľa § 3 ods. 1 povinný uzavrieť poisťnú zmluvu, na trvalé vyradenie motorového vozidla z cestnej premávky podľa § 19c ods. 1, ak neuzavrie poisťnú zmluvu.

Zmeny v správnych deliktoch sú účinné od 1. októbra 2026.

5. ROZKAZNÉ KONANIE O SPRÁVNYCH DELIKTOCH

V nadväznosti na úpravu ukladania pokút v upravenom ust. § 19 zákona, novela v pridanom ust. v § 19a procesne zefektívňuje ukladanie pokút v rozkaznom konaní, obdobne ako je to aj pri niektorých iných priestupkoch v cestnej premávke.

Podľa odseku 1 v novom ust. § 19a zákona: „Ak je nepochybne zistené spáchanie správneho deliktu podľa § 19 ods. 1, okresný úrad bez ďalšieho konania vydá rozkaz o uložení pokuty podľa § 19 ods. 2 až 8 (ďalej len „**rozkaz**“).“

Podľa odseku 2 „**Podkladom pre vydanie rozkazu sú najmä výpisy z centrálnej evidencie vozidiel, podklady poskytnuté kanceláriou, oznámenia od orgánov vykonávajúcich dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky alebo iné dôkazy, ktoré preukazujú porušenie povinnosti podľa § 3 ods. 1.**“

Podľa odseku 4 sa pokuta „**považuje za uhradenú v plnej výške, ak do 15 dní odo dňa doručenia rozkazu sú na platobný účet uvedený v rozkaze pripísané dve tretiny z uloženej výšky pokuty okrem prípadov podľa odseku 4.**“

Odsek 4 nového ust. § 19a zákona ďalej stanovuje, že „Pokuta sa považuje za uhradenú v plnej výške, ak do 15 dní odo dňa doručenia rozkazu je na platobný účet uvedený v rozkaze pripísaná jedna tretina z uloženej výšky pokuty a zároveň v tejto lehote a) dôjde dodatočne k splneniu povinnosti podľa § 3 ods. 1 alebo b) sa preukáže, že dodatočne zanikla povinnosť podľa § 3 ods. 1.“

Novela zákona teda pri úhrade pokuty umožňuje osobe, ktorej bola pokuta uložená, svojim aktívnym prístupom ovplyvniť konečnú výšku pokuty tým, že ak do 15 dní od doručenia rozkazu uhradí 2/3 z uloženej výšky pokuty.

Rovnako tak sa za pokutu uhradenú v plnej výške bude považovať aj úhrada 1/3 uloženej pokuty do 15 dní od doručenia rozkazu, ak v lehote týchto 15 dní bude uzavreté poistenie zodpovednosti alebo sa preukáže, že v tejto lehote prišlo k zániku povinnosti uzavrieť poistenie zodpovednosti (napr. vyradením motorového vozidla z evidencie vozidiel alebo jeho vyradením z cestnej premávky).

Ak (i) nemožno zistiť osobu, ktorá sa dopustila konania, za ktoré sa ukladá pokuta, **(ii)** bolo nesprávne alebo neúplne vyhodnotené porušenie povinnosti podľa § 3 ods. 1, **(iii)** zanikla zodpovednosť za porušenie povinnosti podľa § 3 ods. 1 **alebo (iv)** ide o motorové vozidlo, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť podľa § 3 ods. 1, **v takom prípade okresný úrad vec odloží** a údaj o odložení veci sa vyznačí v spise, bez vydania rozhodnutia a bez upovedomenia účastníka konania.

Rozkaz nemožno doručiť verejnou vyhláškou.

Aká je obrana voči rozkazu?

Účastník konania môže proti rozkazu **podat' odpor, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia.**

Odpor sa podá **okresnému úradu, ktorý rozkaz vydal. Odpor proti rozkazu sa musí odôvodniť**; v odôvodnení sa uvedú rozhodujúce skutočnosti, o ktoré sa opiera obrana proti výroku uvedenému v rozkaze a zároveň sa označia dôkazy na preukázanie tvrdení účastníka konania. K odporu sa pripoja listinné dôkazy, na ktoré sa účastník konania odvoláva.

Okresný úrad odmietne odpor, ak (i) neobsahuje predpísané náležitosti uvedené vyššie alebo náležitosti podľa správneho poriadku **a ak (ii)** bola pokuta už uhradená.

Okresný úrad vydá o takom odmietnutí odporu rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Rozkaz nadobúda právoplatnosť márnym uplynutím lehoty na podanie odporu, alebo dňom právoplatnosti rozhodnutia o odmietnutí odporu.

Včas podaným odporom, ktorý nebol odmietnutý, sa rozkaz zrušuje v celom rozsahu a okresný úrad pokračuje v konaní o správnom delikte, ak sa nezistia dôvody na odloženie veci. Ak pred vydaním rozkazu nebol proti účastníkovi rozkazného konania ako účastníkovi konania o správnom delikte podľa § 19 urobený iný úkon, doručenie rozkazu účastníkovi konania sa považuje za prvý úkon v konaní o správnom delikte podľa § 19.

Ak po podaní odporu okresný úrad zistí dôvody na odloženie veci, konanie zastaví. Proti rozhodnutiu o zastavení konania nie je prípustné odvolanie.

Účastníkovi konania, ktorému je po podaní odporu uložená pokuta za správny delikt podľa § 19, okresný úrad uloží povinnosť uhradiť štátu trovy spojené s prejednaním správneho deliktu vo výške 30 eur. Trovy konania sú splatné v lehote splatnosti uloženej pokuty a musia sa uhradiť formou platby na platobný účet uvedený v rozhodnutí. Úhrada trov konania je príjmom štátneho rozpočtu.

Spis o správnom delikte sa môže viesť v elektronickej podobe.

Novinky v rozkaznom konaní sú účinné od 1. októbra 2026.

6. EVIDENCIA SPRÁVNÝCH DELIKTOV

Nové ustanovenie § 19b konkretizuje **informačný systém verejnej správy, prostredníctvom ktorého bude vykonávané ukladanie pokút** za neuzatvorenie povinného zmluvného poistenia, a pod ktorým budú evidované správne delikty ustanovené v §19a, pričom ide o **evidenciu vedenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky**.

Podľa odseku 2 ust. § 19 sa v evidencii správnych deliktov uvádzajú údaje o osobe, ktorá spáchala správny delikt, v rozsahu identifikačných údajov danej osoby, vrátane čísla dokladu totožnosti, pri právnických osobách a fyzických osobách podnikateľoch aj IČO.

Odsek 3 veľmi podrobne určuje ďalej identifikačné údaje vozidla a samozrejme (i) opis porušenia povinnosti, **(ii)** údaje o dôkazoch o porušení povinnosti, **(iii)** údaje o podaniach osôb súvisiacich s konaním o správnom delikte s uvedením dátumu doručenia podania okresnému úradu, **(iv)** údaje o rozhodnutiach a o výške uloženej pokuty súvisiacich s konaním o správnom delikte osoby, **(v)** údaje o odložených veciach a zastavených konaniach spolu s dôvodmi ich odloženia a zastavenia, **(vi)** údaje o odmietnutých odporoch s dôvodmi odmietnutia.

Zmeny v evidencii správnych deliktoch sú účinné od 1. októbra 2026.

7. TRVALÉ VYRADENIE MOTOROVÉHO VOZIDLA Z CESTNEJ PREMÁVKY

Ďalšie nové ust. § 19c upravuje **nový proces vyradenia motorového vozidla z cestnej premávky z dôvodu nepoistenia**, a to ako posledný krok sankčného mechanizmu vo vzťahu k nepoisteným motorovým vozidlám.

Podľa odseku 1 ust. § 19a: „Okresný úrad rozhodne o trvalom vyradení motorového vozidla z cestnej premávky, ak je motorové vozidlo vyznačené v centrálnej evidencii vozidiel ako nepoistené po dobu viac ako 24 po sebe nasledujúcich mesiacov.“

Okresný úrad zasiela v elektronickej podobe orgánu Policajného zboru údaje o motorových vozidlách trvalo vyradených z cestnej premávky a jedno vyhotovenie právoplatného rozhodnutia o trvalom vyradení motorového vozidla z cestnej premávky na vyradenie motorového vozidla z centrálnej evidencie vozidiel.

Osoba, ktorej okresný úrad vydal rozhodnutie o trvalom vyradení motorového vozidla z cestnej premávky, je **povinná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o trvalom vyradení** motorového vozidla z cestnej premávky orgánu Policajného zboru **odovzdať osvedčenie o evidencii časť I, osvedčenie o evidencii časť II a tabuľky s evidenčným číslom.**

Ak tak osoba neurobí do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o trvalom vyradení vozidla z cestnej premávky, orgán Policajného zboru osvedčenie o evidencii a ŠPZ v centrálnej evidencii vozidiel **označí ako stratené.**

Motorové vozidlo, ktoré bolo na základe rozhodnutia okresného úradu trvalo vyradené z cestnej premávky, dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jeho trvalom vyradení z cestnej premávky **stráca schválenie na prevádzku v cestnej premávke.**

Motorové vozidlo, ktoré bolo trvalo vyradené z cestnej premávky, **nesmie byť prevádzkované v cestnej premávke**, kým nie je opätovne schválené.

Opätovné schválenie potom podlieha postupu podľa § 30 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke v platnom znení, čo je v podstate zjednodušenie povedané, značný byrokratický a administratívny proces.

Takže nemať povinne zmluvne poistené motorové vozidlo sa po novom nevypláca.

Zmeny v trvalom vyradení motorových vozidiel pre neexistenciu PZP sú účinné od 1. októbra 2026.

8. SLOVENSKÁ KANCELÁRIA POISŤOVATEĽOV A NOVÉ PRÁVA A POVINNOSTI

Najskôr si uvedme postavenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov.

Slovenská kancelária poisťovateľov podľa § 20 ods. 2 zákona „a) spravuje poisťný garančný fond, b) vykonáva hraničné poistenie, c) zastupuje poisťovateľov v medzinárodných inštitúciách zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti, d) uzaviera dohody s kanceláriami poisťovateľov cudzích štátov, subjektmi zodpovednými za náhradu škody v členských štátoch a informačnými strediskami členských štátov a zabezpečuje úlohy vyplývajúce z týchto dohôd, e) spolupracuje so štátnymi orgánmi vo veciach týkajúcich sa poistenia zodpovednosti, f) podieľa sa na predchádzaní škodám v cestnej doprave a na predchádzaní poistným podvodom v poistení v súvislosti s prevádzkou motorových vozidiel, g) vedie evidencie a štatistiky na účely poistenia zodpovednosti, h) vykonáva činnosť informačného strediska a na tento účel vedie register poistenia zodpovednosti (ďalej len „register“), i) na žiadosť poškodeného a na základe údajov poskytnutých poškodeným poskytuje informácie o spôsobe uplatnenia a vyrovnania jeho nároku na náhradu škody vrátane inej ujmy.“

Novela v ust. § 25 dopĺňa niektoré skutočnosti týkajúce sa Slovenskej kancelárie poisťovateľov.

Novela **rozširuje okruh údajov vedených v registri o telefónne číslo a emailovú adresu, ktoré Slovenská kancelária poisťovateľov eviduje o držiteľovi, resp. vlastníkovi motorového vozidla** vo svojom registri, s cieľom zefektívnenia prípadnej komunikácie medzi Slovenskou kanceláriou poisťovateľov a držiteľmi, resp. vlastníkmi motorových vozidiel.

Ustanovenie § 25 týkajúce sa registra vedeného Slovenskou kanceláriou poisťovateľov a odseky 13 a 14.

Podľa nového odseku 13 „Kancelária poskytuje technickej službe technickej kontroly a technickej službe emisnej kontroly informáciu o trvaní poistenia zodpovednosti.“

Odsek 13 je účinný od 1. októbra 2026.

Novela teda zaviedla, že pri technickej kontrole a emisnej kontrole sa upravilo poskytovanie informácií o trvaní poistenia zodpovednosti technickej služby technickej kontroly a technickej služby emisnej kontroly, STK.

Bez povinného zmluvného poistenia vozidlo takpovediac neprejde cez STK.

Podľa nového odseku 14 „Kancelária na svojom webovom sídle zverejňuje na informačné účely informáciu o existencii poistenia tuzemského motorového vozidla, a to v rozsahu evidenčné číslo motorového vozidla, identifikačné číslo motorového vozidla VIN, druh motorového vozidla, značka motorového vozidla, typ motorového vozidla, farba motorového vozidla a poisťovateľ.“

Napokon, novela za existujúce ust. § 25 sa vložilo **nové ust. § 25a**, na základe ktorého „Kancelária je oprávnená na účely správy elektronického rozhrania k sprístupneniu digitálnej správy o nehode spracúvať údaje z tohto rozhrania vrátane údajov z predložených dokladov a fotodokumentácie účastníkov dopravnej nehody a údajov podľa tohto zákona. Údaje z tohto elektronického rozhrania kancelária poskytuje účastníkom dopravnej nehody, poisťovateľom, Národným kanceláriám poisťovateľov a ich členom, Hasičskému a záchrannému zboru a Policajnému zboru na výkon ich činností podľa osobitných predpisov.“

Nové ust. § 25a je účinné od 1. augusta 2027.

9. SÚVISIACE NOVELIZÁCIE

9.1 Zákon o cestnej premávke

Súvisiacou novelizáciou v nadväznosti na zmeny v PZP je **čiastková novela zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke** v platnom znení, a to v nasledovnom rozsahu.

Po novom **policajt zadrží osvedčenie o evidencii časť I alebo časť II ak zistí, že vozidlo je v evidencii vozidiel označené ako nepoistené.**

Evidenčným aspektom, ktorý úzko súvisí s povinným zmluvným poistením, je dočasné

vyradenie vozidla z evidencie vozidiel. Pri dočasne vyradenom vozidle nie je potrebné mať povinné zmluvné poistenie.

Novela zaviedla automatické zaradenie vozidla do evidencie po uplynutí lehoty jeho dočasného vyradenia, pričom o tejto skutočnosti sa bude vlastník alebo držiteľ vozidla informovať spravdila prostredníctvom SMS správy. **Opätovným zaradením vozidla do evidencie vozidiel vzniká vlastníčkovi a držiteľovi vozidla povinnosť podrobiť vozidlo technickej a emisnej kontrole (ak im podlieha) a povinnosť uzatvoriť povinné zmluvné poistenie.**

Novela zaviedla nové ust. § 121a, ktoré upravuje označenie nepoisteného vozidla a zaviedla sa nová funkcionlita evidencie vozidiel, kedy vozidlo bez poistenia bude označené príznakom nepoistené, čo zvýši informovanosť orgánu Policajného zboru pri kontrole vozidiel o tejto skutočnosti a bude pre nich vierohodným ukazovateľom o stave poistenia vozidla.

Vlastníkovi vozidla alebo držiteľovi vozidla, pri ktorom vyplýva, že pre vozidlo k 1. augustu 2026 nie je najmenej 24 mesiacov uzatvorené povinné zmluvné poistenie, hoci tomuto poisteniu podlieha, **ministerstvo vnútra zašle do 31. augusta 2026 prostredníctvom modulu elektronického doručovania oznámenie o tejto skutočnosti spolu s upozornením na povinnosť uzatvoriť toto poistenie** a na následky nesplnenia tejto povinnosti.

Ministerstvo vnútra **vyradí z evidencie vozidiel vozidlo, pri ktorom nie je v evidencii vozidiel k 1. októbru 2026 uvedená informácia o uzatvorení povinného zmluvného poistenia.** Nedoručenie oznámenia alebo odmietnutie prevzatia oznámenia nemá vplyv. Potvrdenie o vyradení vozidla z evidencie vozidiel sa nevydáva.

Ministerstvo vnútra vyradí z evidencie vozidiel vozidlo, ktorému skončila lehota dočasného vyradenia z evidencie vozidiel najmenej pred 24 mesiacmi a jeho vlastník alebo držiteľ nepožiadalo o vykonanie zmeny do 30. septembra 2026. Potvrdenie o vyradení vozidla z evidencie vozidiel sa nevydáva.

Uvedené zmeny v zákone o cestnej premávke sú účinné od 1. októbra 2026.

9.2 Zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke

V tomto smere sú kľúčové zmeny v ust. § 74, 75, 106 a 110 tohto zákona.

Novela doplnila **oprávnenie pre technickú službu technickej a emisnej kontroly požadovať informácie z registra poistenia zodpovednosti prevádzkovaného Slovenskou kanceláriou poisťovateľov o tom, či vozidlo má uzatvorené povinné zmluvné postenie.**

Po novom sa pri technickej a emisnej kontrole kontroluje, či pre vozidlo je uzatvorené povinné zmluvné postenie.

Vozidlo sa považuje za nespôsobilé na prevádzku v cestnej premávke pri vyhodnotení technickej kontroly, pričom okrem prípadu, keď je na vozidle zistená nebezpečná chyba, sa novelou doplnil prípad, **keď pre vozidlo nie je uzatvorené povinné zmluvné postenie.** Informácia o tom či pre vozidlo je uzatvorené povinné zmluvné postenie sa získava z registra poistenia zodpovednosti prevádzkovaného Slovenskou kanceláriou poisťovateľov.

Uvedené zmeny v zákone o prevádzke vozidiel v cestnej premávke sú účinné od 1. októbra 2026.

Publikované dňa 05.05.2026.

NOVÝ ZÁKON O ROVNAKOM ODMEŇOVANÍ MUŽOV A ŽIEN ZA ROVNAKÚ PRÁCU ALEBO ZA PRÁCU ROVNAKEJ HODNOTY

1. ABSTRAKT

Nový zákon o rovnakom odmeňovaní mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty (ďalej len „**zákon**“), schválený Národnou radou SR dňa 15. apríla 2026, je transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty. Súčasná právna úprava v oblasti rovnakého zaobchádzania je obsiahnutá v antidiskriminačnom zákone a Zákonníku práce, a zakazuje diskrimináciu v odmeňovaní z dôvodu pohlavia, avšak podľa zákonodarcu neobsahuje dostatočné nástroje na efektívne presadzovanie tohto práva v praxi. Nový zákon priznáva zamestnancom a zamestnávateľom nové práva a ukladá aj nové povinnosti. O podrobnostiach sa samozrejme dočítate v našom článku.

2. PREDMET ÚPRAVY ZÁKONA

Nový zákon, **účinný odo dňa 7. júna 2026**, upravuje rovnaké odmeňovanie mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných pracovných vzťahoch.

Stanovuje, že **muži a ženy majú právo na rovnakú odmenu za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty** (ďalej len „právo na rovnakú odmenu“).

Zákon vyslovene uvádza, že **porušenie práva na rovnakú odmenu je porušením zásady rovnakého zaobchádzania** z dôvodu pohlavia v oblasti odmeňovania.

Podľa negatívneho vymedzenia porušením práva na rovnakú odmenu nie je, ak rozdielne

odmeňovanie je odôvodnené na základe objektívnych kritérií, ktoré sa nezakladajú na diskriminácii.

Za zamestnanca sa považuje aj sudca a za jeho zamestnávateľa súd a prokurátor a za jeho zamestnávateľa služobný úrad.

Nový zákon sa však nevzťahuje na (i) štátneho zamestnanca vo verejnej funkcii a **na (ii)** štátneho zamestnanca vo funkcii štatutárneho orgánu, **(ii)** zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu v pracovnoprávnom vzťahu 1. na základe voľby Národnou radou Slovenskej republiky, 2. na základe vymenovania prezidentom Slovenskej republiky, vládou Slovenskej republiky alebo členom vlády Slovenskej republiky, alebo 3. vo verejnoprávnej inštitúcii.

Orgán zodpovedný za monitorovanie a koordináciu opatrení pri uplatňovaní práva na rovnakú odmenu je **Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny**, a to v súlade s ust. § 14 nového zákona, v ktorom sú špecifikované termíny, obsah povinností a zodpovednosť za poskytovanie údajov potrebných pre monitorovanie. Avšak pozor, ministerstvo ako monitorovací orgán **nie je orgánom presadzovania práva**. Jeho cieľom je analyzovať údaje o rozdieloch v odmeňovaní na úrovni podnikov, poskytovať analytickú podporu tvorcom politik a orgánom presadzovania práva a zvyšovať informovanie verejnosti.

3. ODMENA AKO ZÁKLADNÝ POJEM ZÁKONA

Ustanovenie § 2 nového zákona upravuje viaceré pojmy, prevzaté z európskej legislatívy.

Kľúčovým pojmom je však komplexný pojem odmena. Odmena podľa nového zákona zahŕňa **základnú zložku mzdy, minimálnu mzdu, alebo odmenu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru**.

4. ŠTRUKTÚRA ODMEŇOVANIA AKO ZÁKLADNÁ POVINNOSŤ ZAMESTNÁVATEĽA

Ustanovenie § 3 nového zákona upravuje jednu z najdôležitejších **povinností zamestnávateľov - mať zavedené transparentné štruktúry odmeňovania**, ktoré zabezpečujú dodržiavanie práva na rovnakú odmenu.

Podľa § 3 ods. 1: „Zamestnávateľ je povinný zaviesť štruktúru odmeňovania, ktorá zabezpečuje dodržiavanie práva na rovnakú odmenu. Štruktúra odmeňovania musí umožňovať posúdenie toho, či zamestnanci vykonávajú rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty, ktorá sa určuje **na základe objektívnych kritérií, ktoré (a) sa priamo ani nepriamo nezakladajú na pohlaví, (b) zahŕňajú zložitost', zodpovednosť, namáhavosť, pracovné podmienky a ďalšie faktory, ktoré sú relevantné pre konkrétne pracovné miesto alebo pracovnú pozíciu, pričom sa prihliada na mäkké zručnosti, ktorými sú najmä sociálne a komunikačné schopnosti, (c) sa uplatňujú objektívnym spôsobom, ktorý sa nezakladá na diskriminácii.**“

Uvedené ustanovenie znamená, že zákon vyžaduje, aby zamestnávateľia mali zavedené štruktúry odmeňovania, ktoré zabezpečujú dodržiavanie práva na rovnakú odmenu a umožňujú posúdenie, či sú zamestnanci v porovnateľnej situácii z hľadiska hodnoty vykonávanej práce. Pri uplatňovaní kritérií hodnotenia práce sa prihliada na mäkké zručnosti, ktoré zahŕňajú interpersonálne zručnosti, sociálne a komunikačné schopnosti, ktoré sa môžu prejaviť ako relevantný čiastkový faktor v rámci každého zo **štyroch hlavných kritérií hodnotenia práce** - pri zložitosti, zodpovednosti, namáhavosti aj pracovných podmienkach.

Pojem „štruktúra odmeňovania“ znamená **system praviel a kritérií, podľa ktorých zamestnávateľ určuje odmeny zamestnancov**. Môže mať formu vnútorného predpisu, kolektívnej zmluvy, pracovnej zmluvy alebo iného dokumentu.

V súlade s judikatúrou Súdneho dvora sa hodnota práce posudzuje a porovnáva na základe

objektívnych kritérií. Objektívne kritériá zahŕňajú štyri povinné faktory: (i) zručnosti, (ii) úsilie, (iii) zodpovednosť a (iv) pracovné podmienky. Štyri povinné faktory hodnotenia práce predstavujú minimálny štandard, ktorý musí každý zamestnávateľ zohľadniť.

Zamestnávateľ, ktorý vznikol pred 7. júnom 2026, je **povinný zaviesť štruktúru odmeňovania do 31. júla 2026.**

5. INFORMÁCIE PRED VZNIKOM ZAMESTNANIA

Ustanovenie § 4 zavádza povinnosti týkajúce sa transparentnosti **už vo fáze prijímania zamestnancov**.

Podľa ust. § 4 ods. 1: „Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby zverejnená ponuka zamestnania a názov pracovného miesta alebo pracovnej pozície sa nezakladali na jednom z pohlaví, proces prijímania zamestnancov bol vedený spôsobom, ktorý sa nezakladá na diskriminácii, a nenarušilo sa uplatňovanie práva na rovnakú odmenu.“

Podľa ust. § 4 ods. 2: „Fyzická osoba, ktorá sa uchádza o zamestnanie, má právo na informácie od zamestnávateľa o (a) nástupnej odmene alebo o rozpätí nástupnej odmeny na pracovnom mieste, o ktoré sa uchádza, určenej na základe kritérií podľa § 3 ods. 1, (b) príslušných ustanoveniach kolektívnej zmluvy, ak odmeňovanie upravuje aj kolektívna zmluva.“

Podľa dôvodovej správy, **už v inzerátoch a pracovných ponukách bude musieť byť jasne určené, že pracovná pozícia je vhodná pre obe pohlavia.** Zamestnávateľia by nemali mať možnosť narušovať uplatňovanie práva na rovnakú odmenu už v štádiu výberového konania.

Informácie sa musia poskytnúť takým spôsobom a v takom čase, aby sa zabezpečilo informované a **transparentné rokovanie o odmene, a to pred pracovným pohovorom alebo pred uzatvorením zmluvy** so zamestnancom. Nevyhnutné je minimálne načasovanie, ktoré zabezpečuje informované rokovanie o odmene. Povinnosť sa považuje za splnenú, ak informácie

obsahuje zverejnená ponuka zamestnania. Poskytovanie nesprávnych alebo len čiastkových informácií alebo ich poskytovanie neskoro je zakázané. Rovnako je zakázané poskytovanie informácií veľmi širokého rozsahu, ktorý znemožňuje používanie informácií. Zakazuje sa zamestnávateľom vyžadovať od uchádzačov informácie o ich súčasnej alebo predchádzajúcej odmene. Tento zákaz sa vzťahuje aj na externých náborárov.

6. KRITÉRIÁ NA URČOVANIE ODMIEN

Podľa § 5 ods. 1: „Zamestnávateľ je povinný zamestnancom sprístupniť kritériá, na základe ktorých sa (a) určuje odmena zamestnancov, (b) určuje úroveň odmeny zamestnancov, (c) zvyšuje odmena zamestnancov.“

Cieľom novej povinnosti zamestnávateľa podľa ust. § 5 je vytvoriť transparentnosť, pokiaľ ide o spôsob stanovenia úrovne odmeňovania a postup pri odmeňovaní. Tieto **informácie musia byť ľahko prístupné, čo znamená, že musia byť dostupné všetkým zamestnancom** v priestore, do ktorého majú voľný prístup, napríklad aj na internete.

Uvedené povinnosť sa podľa odseku 3 daného ustanovenia **nevzťahuje na zamestnávateľa, ktorý zamestnáva menej ako 50 zamestnancov**. Podľa dôvodovej správy ide o zmiernenie administratívneho zaťaženia malých podnikov, avšak výnimka sa týka len prístupnosti informácií o postupe v odmeňovaní, teda nevylučuje existenciu takýchto kritérií.

7. PRÁVO NA INFORMÁCIE O ODMENÁCH

Právo na informácie o odmenách podľa ust. § 6 sa vzťahuje **na všetkých zamestnancov** bez ohľadu na veľkosť zamestnávateľa.

Podľa § 6 ods. 1: „Zamestnanec má právo na základe žiadosti získať od zamestnávateľa písomnú informáciu (a) o úrovni jeho odmeny, (b) o priemernej úrovni odmien rozdelených podľa pohlavia u kategórie zamestnancov vykonávajúcich rovnakú prácu alebo prácu

rovnakej hodnoty ako zamestnanec; to neplatí, ak by sa z tejto informácie dala určiť úroveň odmeny iného konkrétneho zamestnanca.“

Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi informáciu **do dvoch mesiacov** odo dňa podania žiadosti.

Informáciu o priemernej úrovni odmien rozdelených podľa pohlavia u kategórie zamestnancov vykonávajúcich rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty zamestnávateľ **poskytne prvý krát za rok 2027**.

Ak sú menované informácie, ktoré boli zamestnancovi poskytnuté, nepresné alebo neúplné, zamestnanec má právo na základe žiadosti získať od zamestnávateľa dodatočné a odôvodnené vysvetlenie a podrobnosti ohľadom týchto informácií. Zamestnávateľ poskytne dodatočné a odôvodnené vysvetlenie a podrobnosti podľa prvej vety do 30 dní odo dňa podania žiadosti podľa prvej vety.

Čo je obsahom dodatočného a odôvodneného vysvetlenia?

Pôjde o **písomnú odpoveď zamestnávateľa s konkrétnym a objektívnym zdôvodnením rozdielu v odmeňovaní** medzi porovnateľnými pracovnými pozíciami. Vysvetlenie musí byť založené na faktických skutočnostiach a objektívnych kritériách stanovených v štruktúre odmeňovania.

Právo zamestnanca na informácie sa vzťahuje na odmenu za kalendárny rok. Písomná informácia zahŕňa informáciu poskytnutú v listinnej alebo elektronickej forme.

Zamestnávateľ je povinný **raz za rok informovať zamestnancov o ich práve na informácie** o postupe pri uplatnení tohto práva.

Zamestnávateľ môže podľa odseku 7 vyžadovať od zamestnanca zachovávanie mlčanlivosti o priemernej úrovni odmien okrem prípadov uplatnenia práva zamestnanca na rovnakú odmenu za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty.

Ustanovenia zmluvy medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktorými sa zamestnanec zaväzuje zachovávať mlčanlivosť o svojej odmene alebo ktorými sa mu inak bráni v oznámení jeho odmeny inej osobe, sú neplatné.

8. POSKYTOVANIE SPRÁV O ODMEŇOVANÍ MUŽOV A ŽIEN

Ide o ďalšiu novú povinnosť zamestnávateľov s viac ako 100 zamestnancami.

Zamestnávateľ s viac ako 100 zamestnancami je povinný poskytovať Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky správu o odmeňovaní mužov a žien (ďalej len „správa o odmeňovaní“) v rozsahu týchto informácií: (a) rozdiel v odmeňovaní, (b) rozdiel v odmeňovaní pri doplnkových zložkách odmeny, (c) medián rozdielu v odmeňovaní, (d) medián rozdielu v odmeňovaní pri doplnkových zložkách odmeny, (e) podiel mužov a žien, ktorým zamestnávateľ poskytuje doplnkové zložky odmeny, (f) podiel mužov a žien v každom kvartilovom pásme odmeny, (g) rozdiel v odmeňovaní zamestnancov podľa kategórie zamestnancov s rozčlenením podľa základnej mzdy a doplnkových zložiek odmeny.

Obsahom správy je teda komplexný súbor údajov umožňujúcich objektívne posúdenie rozdielov v odmeňovaní mužov a žien a pozornosť sa venuje aj doplnkovým zložkám odmeny.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva najmenej 250 zamestnancov, je povinný každoročne poskytnúť ministerstvu práce správu o odmeňovaní za príslušný predchádzajúci kalendárny rok do 15. apríla kalendárneho roka.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva od 100 do 249 zamestnancov, je povinný každé 3 roky poskytnúť ministerstvu práce správu o odmeňovaní do 15. apríla kalendárneho roka za predchádzajúci kalendárny rok.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva menej ako 100 zamestnancov, môže poskytnúť ministerstvu práce správu o odmeňovaní.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva najmenej 150 zamestnancov, je povinný poskytnúť ministerstvu práce prvú správu o odmeňovaní do 7. júna 2027 za obdobie od 1. augusta 2026 do 31. decembra 2026.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva od 100 do 149 zamestnancov, je povinný poskytnúť ministerstvu práce prvú správu o odmeňovaní do 7. júna 2031 za rok 2030.

Zamestnanci, zástupcovia zamestnancov, inšpektorát práce a Slovenské národné stredisko pre ľudské práva majú právo požiadať zamestnávateľa o dodatočné vysvetlenie týkajúce sa poskytnutých informácií zo správy podľa písmena g), teda týkajúcich sa rozdielu v odmeňovaní zamestnancov s rozčlenením podľa základnej mzdy a doplnkových zložiek.

Zamestnávateľ je povinný do 30 dní odo dňa požiadania poskytnúť na takúto žiadosť odôvodnenú odpoveď.

Ak rozdiely v odmeňovaní nie sú odôvodnené objektívnymi kritériami, ktoré sa nezakladajú na diskriminácii, zamestnávateľ je povinný prijať potrebné opatrenia na nápravu v spolupráci so zástupcami zamestnancov, ak u neho pôsobia, a ak o to zamestnávateľ požiada, na procese prijímania opatrení sa zúčastní inšpektorát práce a Slovenské národné stredisko pre ľudské práva.

9. SPOLOČNÉ POSÚDENIE ODMEŇOVANIA

Prostredníctvom ust. § 9 sa ustanovuje povinnosť vykonať posúdenie odmeňovania pre zamestnávateľov s najmenej 100 zamestnancami, u ktorých sa preukáže na základe správy o odmeňovaní nerovnosť v odmeňovaní.

Zamestnávateľ s viac ako 100 zamestnancami je povinný vykonať v spolupráci so zástupcami zamestnancov spoločné posúdenie odmeňovania, ak (i) sa na základe správy o odmeňovaní preukáže rozdiel v priemernej úrovni odmeny mužov a žien vo výške najmenej 5 % v ktorejkoľvek kategórii zamestnancov, (ii) zamestnávateľ rozdiel v priemernej úrovni odmeny podľa prvého bodu neodôvodnil na

34

základe objektívnych kritérií, ktoré sa nezakladajú na diskriminácii, a (iii) zamestnávateľ neodstránil neodôvodnený rozdiel v priemernej úrovni odmeny podľa prvého bodu do šiestich mesiacov od poskytnutia správy o odmeňovaní ministerstvu práce, od uplynutia tejto lehoty sa do dvoch mesiacov vykoná spoločné posúdenie odmeňovania.

Povinnosť spoločného posúdenia odmeňovania vzniká zamestnávateľovi na základe údajov zo správy o odmeňovaní **iba v prípade, ak sú kumulatívne naplnené vyššie uvedené tri základné podmienky.**

10. PRÁVO NA NÁHRADU

Prostredníctvom ust. § 11 sa zamestnancovi priznáva právo **na náhradu ujmy spôsobenej porušením práva na rovnakú odmenu**, ktorá má pokrývať straty a škody utrpené v dôsledku diskriminácie v odmeňovaní. **Ide o peňažnú náhradu.**

Podľa odseku 1: „Fyzická osoba má právo na peňažnú náhradu ujmy, ktorá jej bola spôsobená porušením práva na rovnakú odmenu. Peňažná náhrada sa poskytuje v takej výške, aby sa fyzická osoba nachádzala v rovnakom majetkovom postavení, ako keby k porušeniu práva na rovnakú odmenu nedošlo.“

Podľa odseku 2: „Peňažná náhrada ujmy podľa odseku 1 **môže pozostávať z (a) náhrady nevyplatenej odmeny; nevyplatenou odmenou sa rozumie rozdiel medzi odmenou, ktorá by fyzickej osobe patrila, ak by nedošlo k porušeniu práva na rovnakú odmenu, a odmenou, ktorá bola fyzickej osobe vyplatená, (b) náhrady za stratené príležitosti, ktorými je prístup k plneniam v závislosti od výšky odmeny, (c) náhrady nemajetkovej ujmy, (d) náhrady inej ujmy ako je uvedená v písmenách a) až c), ktorá mohla byť spôsobená aj prierezovou diskrimináciou, (e) úroku z omeškania z nevyplatenej odmeny.**“

Pozor na premlčanie!

Premlčacia doba na uplatnenie práva zamestnanca na náhradu **je trojročná** a začne plynúť odo dňa, keď sa fyzická osoba dozvedela alebo mohla dozvedieť o porušení práva na rovnakú odmenu.

Ako uvádza dôvodová správa, **o peňažnej náhrade ujmy rozhoduje súd na základe žaloby** podanej fyzickou osobou, ktorá utrpela ujmu v súvislosti s porušením práva na rovnakú odmenu. Pri náhrade peňažnej ujmy sa bude postupovať rovnako ako pri ostatných antidiskriminačných sporoch.

11. DŮKAZNÉ BREMENO

Ustanovenie § 12 dopĺňa princíp presunu dôkazného bremena pri porušení povinností transparentnosti odmeňovania, ktorý je zakotvený v § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona, podľa ktorého **žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania**, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

To znamená, že **zamestnávateľ bude v spore povinný preukázať, že k porušeniu princípu rovnakého odmeňovania nedošlo.**

12. POSUDZOVANIE ROVNAKEJ PRÁCE ALEBO PRÁCE ROVNAKEJ HODNOTY A POROVNATELNEJ SITUÁCIE

Ustanovenie § 13 vychádza z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ a reflektuje súčasné trendy v európskom antidiskriminačnom práve.

Podľa § 13 sa na účely uplatňovania práva na rovnakú odmenu **posúdenie toho, či muži a ženy vykonávajú rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty**, neobmedzuje len na porovnanie mužov a žien, ktorí sú zamestnaní (i) u toho istého zamestnávateľa, ale **zahŕňa aj porovnanie mužov a žien zamestnaných u rôznych zamestnávateľov**, pre ktorých sú ustanovené rovnaké podmienky odmeňovania, ak tieto podmienky upravuje jednotný zdroj, alebo (ii) v rovnakom čase.

Ak nie je možné určiť žiadnu osobu na porovnanie, posúdenie toho, či muži a ženy vykonávajú rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty možno vykonať iným spôsobom, najmä porovnaním toho, ako by sa so zamestnancom zaobchádzalo v porovnateľnej situácii.

13. SPRÁVNE DELIKTY

Nový zákon zakotvuje **sankciu za nesplnenie povinnosti podávať správy o odmeňovaní.**

Ak zamestnávateľ nesplní takú povinnosť, ministerstvo práce mu určí lehotu na dodatočné splnenie tejto povinnosti, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní. Ak zamestnávateľ nesplní povinnosť ani v lehote určenej, ministerstvo práce mu uloží **pokutu od 4 000 eur do 8 000 eur** a pri ukladaní pokuty sa prihliadne najmä na závažnosť, čas trvania, následky, okolnosti a opakovanie spáchania správneho deliktu.

14. SÚVISIACE NOVELIZÁCIE

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení, **sa novelou dopĺňa o ust. § 119a, ktoré upravuje odmeňovanie za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty a podľa jeho prvého odseku** „Rovnaké odmeňovanie mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty ustanovuje osobitný predpis o rovnakom odmeňovaní mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty.“

Podľa odseku 2: „Právo na rovnaké odmeňovanie majú aj zamestnanci rovnakého pohlavia, ak vykonávajú rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty; rovnaká práca alebo práca rovnakej hodnoty sa určuje na základe kritérií ustanovených osobitným predpisom o rovnakom odmeňovaní mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty.“

Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce novela rozširuje o kompetenciu inšpektorátov práce vykonávať dozor nad dodržiavaním povinností zamestnávateľa pri uplatňovaní práva na rovnakú odmenu a zároveň sa inšpektorátom práce zveruje aj pôsobnosť pri kontrole dodržiavania zákazu diskriminácie pri kontrole pracovnej inzercie podľa § 62 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti, ktorú v súčasnosti vykonávajú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.

Publikované dňa 05.05.2026.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok nás, prosím, kontaktujte prostredníctvom emailovej adresy office@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2026